

REPUBLIKA HRVATSKA
AGENCIJA ZA SIGURNOST ŽELJEZNIČKOG PROMETA
10000 ZAGREB, Radnička cesta 39

IZVJEŠĆE O RADU
AGENCIJE ZA SIGURNOST ŽELJEZNIČKOG PROMETA
ZA 2016. GODINU

KLASA: 023-01/17-05/01
URBROJ: 387-02-17-01

Zagreb, listopad 2017.

SADRŽAJ

SADRŽAJ	2
1. POPIS KRATICA	4
2. UVOD	5
3. USTROJSTVO AGENCIJE	6
4. DJELATNOST AGENCIJE	9
5. IZVJEŠĆE O RADU INSPEKCIJE	11
6. AUDIT SUSTAVA UPRAVLJANJA SIGURNOŠĆU KOD UPRAVITELJA INFRASTRUKTURE	17
7. AUDIT SUSTAVA UPRAVLJANJA SIGURNOŠĆU KOD ŽELJEZNIČKIH PRIJEVOZNIKA	19
8. IZVJEŠĆE O FINACIJSKOM POSLOVANJU AGENCIJE	21
9. STANJE SIGURNOSTI ŽELJEZNIČKOG PROMETA U REPUBLICI HRVATSKOJ	26
10. PREGLED AKTIVNOSTI AGENCIJE.....	31
10.1 Rad Upravnog vijeća	31
10.2 Postupanje i rješavanje upravnih stvari	31
10.3 Ostali poslovi koje su obavljali zaposlenici Agencije	32
11. SURADNJA S EUROPSKOM AGENCIJOM ZA ŽELJEZNICE I TIJELIMA NADLEŽNIM ZA SIGURNOST UNUTAR EUROPSKE UNIJE.....	34
12. SURADNJA S TIJELIMA NADLEŽNIM ZA SIGURNOST UNUTAR REPUBLIKE HRVATSKE.....	36
13. JAVNOST RADA AGENCIJE.....	38
14. POBOLJŠANJA KOJA JE PROVELA AGENCIJA NAKON AUDITA EUROPSKE AGENCIJE ZA ŽELJEZNICE	39
15. PRIPREMNE AKTIVNOSTI U SKLOPU UVOĐENJA 4RWP I PROMJENE ZAKONODAVNOG OKVIRA	43
16. STRATEGIJA SIGURNOSTI ŽELJEZNIČKOG SUSTAVA U REPUBLICI HRVATSKOJ.....	46
17. ZAKLJUČAK	50

Popis slika

Slika 1 – Organizacijska struktura Agencije	6
Slika 2 – Pregled najvažnijih sigurnosnih pokazatelja za razdoblje 2010.-2016. godine (sukladno ERA metodologiji)	28
Slika 3 - Razvrstavanje zemalja članica prema programu sigurnosti za prioritetne zemlje; Priority Countries – NRV 6 za razdoblje 2007.-2012. godine (izvor: ERA-CSI data sheet-Croatia; Priority countries programme; Priority Member States – Croatia)	42
Slika 4- Plan uvođenja 4. RWP (izvor: Programme Plan – Preparation and implementation of the 4 th Railway Package at ERA).....	45

Popis tablica

Tablica 1 – Sistematizirani broj zaposlenika Agencije	7
Tablica 2 – Stanje zaposlenih na dan 31. prosinca 2016. godine.....	7
Tablica 3 – Pregled provedenih inspekcijskih pregleda – nadzora u 2016. godini.....	15
Tablica 4 – Financijski plan za 2016. godinu.....	21
Tablica 5 – Pregled izvršenja Financijskog plana u 2016. godini.....	22
Tablica 6 – Strateški plan 2016.; Posebni cilj 1.4. – Razvijen sustav željezničkog i cestovnog prometa.....	24
Tablica 7 – Ukupan i relativan broj (prema vlak-kilometrima) značajnih nesreća	27
Tablica 8 – Pregled najvažnijih sigurnosnih pokazatelja za razdoblje 2010.-2016. godine (sukladno ERA metodologiji)	28
Tablica 9 – Ukupan broj ozbiljnih nesreća u 2016. godini i uzroci nastanka istih	29
Tablica 10 – Pregled putničkog i teretnog prijevoza u razdoblju 2010.-2016. godine	30
Tablica 11 – Broj i struktura rješениh predmeta u 2016. godini.....	32

1. POPIS KRATICA

4RWP	4. željeznički paket (engl. 4 th Railway Package)
APS	Dozvola za puštanje strukturnih podsustava u uporabu (engl. Authorisation to place in service)
BoA	Odbor za žalbe (engl. Board of Appeal)
CSI	Zajednički sigurnosni pokazatelji (engl. Common Safety Indicators)
CSM	Zajedničke sigurnosne metode (engl. Common Safety Methods)
CA	Ugovor o suradnji ERA i NSA u sklopu izdavanja jedinstvenih sigurnosnih potvrda (engl. Cooperation Agreement)
DeBo	Imenovano tijelo (engl. Designated Body)
ECM	Subjekt nadležan za održavanje (engl. Entity in Charge of Maintenance)
EC	Europska Komisija (engl. European Commission)
ECVVR	Europski centralizirani registar vozila (engl. European Centralised Virtual Vehicle Register)
EU	Europska Unija (engl. European Union)
ERA	Agencija Europske unije za željeznice (engl. European Union Agency for Railways)
ERATV	Europski registar tipova vozila (engl. European Register of Authorised Types of Vehicles)
ERTMS	Europski sustav upravljanja i nadzora vlakova (engl. European Railway Traffic Management System)
IM	Upravitelj infrastrukture (engl. Infrastructure Manager)
NoBo	Prijavljeno tijelo (engl. Notified Body)
NRV	Nacionalne referentne vrijednosti (engl. National Reference Values)
NSA	Nacionalno tijelo nadležno za sigurnost (engl. National Safety Authority)
OC	Organizacijska sposobnost (engl. Organisational Capabilities)
OSS	Jedinstvena pristupna točka (engl. One Stop Shop)
PoE	Tim stručnjaka u sklopu izdavanja jedinstvenih sigurnosnih potvrda (engl. Pool of Experts)
QMS	Sustav upravljanja kvalitetom (engl. Quality Management System)
RASBO	Tijelo za procjenu rizika (engl. Risk Assessment Body)
RID	Pravila vezana za međunarodni prijevoz opasnih tereta željeznicom (engl. Regulations concerning the international carriage of dangerous goods by rail)
RU	Željeznički prijevoznik (engl. Railway Undertaking)
SCA	Potvrda i uvjerenje o sigurnosti (engl. Safety certification/safety authorisation)
SMS	Sustav upravljanja sigurnošću (engl. Safety Management System)
SSC	Jedinstvena sigurnosna potvrda (engl. Single Safety Certificate)
SUP	Nadzor sigurnosti željezničkog prometa (engl. Supervision of safety performance)
TAP	Telematske aplikacije za putnički prijevoz (engl. Telematics applications for passenger service)
TAF	Telematske aplikacije za teretni prijevoz (engl. Telematics applications for freight service)
TSI	Tehnička specifikacija za interoperabilnost (engl. Technical specification for interoperability)
VA	Odobrenje za puštanje vozila (tipa) u uporabu (engl. Vehicle (type) Authorisation)

2. UVOD

Agencija za sigurnost željezničkog prometa (u daljnjem tekstu: Agencija) je pravna osoba s javnim ovlastima sa sjedištem u Zagrebu kojoj je, sukladno Zakonu o sigurnosti i interoperabilnosti željezničkog sustava ("Narodne novine", br. 82/13, 18/15, 110/15 i 70/17; u daljnjem tekstu: Zakon), povjerena zadaća reguliranja i nadzora sigurnosti željezničkog sustava Republike Hrvatske.

Osnivač Agencije je Republika Hrvatska, a osnivačka prava ostvaruje Vlada Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: Vlada). Agencija obavlja svoje aktivnosti na temelju javnih ovlasti kao djelatnosti od interesa za Republiku Hrvatsku, a obavlja i druge poslove koji su u skladu s propisima donesenim na temelju nacionalnih zakona i izravno primjenjivim propisima Europske unije.

Agencija je, sukladno Zakonu, obvezna Vladi svake kalendarske godine podnijeti izvješće o svom radu u prethodnoj godini uključujući i financijsko izvješće. Slijedom toga, Agencija podnosi izvješće za 2016. godinu koje sadržajno obuhvaća djelatnost i ustrojstvo Agencije, izvješće o financijskom poslovanju Agencije, informacije o stanju sigurnosti i sigurnosnim pokazateljima željezničkog sustava u Republici Hrvatskoj, pregled aktivnosti Agencije prema području nadležnosti, rad inspektora i aktivnosti nadzora, pregleda i audita sustava upravljanja sigurnošću kod upravitelja infrastrukture, željezničkih prijevoznika i subjekata nadležnih za održavanje, informacije o suradnji Agencije s tijelima nadležnim za sigurnost drugih zemalja članica Europske unije, informacije o suradnji s Agencijom Europske unije za željeznice (ERA), informacije o ostvarivanju načela javnosti rada Agencije, poboljšanja koja je Agencija provela nakon audita ERA-e (*Cross audit i Priority Countries Programme*) te načela i smjernice za razradu nacionalne strategije sigurnosti željezničkog sustava.

U ovom izvješću Agencija je, između ostalog, posebno razradila aktivnosti koje je imala u izvještajnom razdoblju u sklopu priprema na uvođenju 4. željezničkog paketa (4RWP). Kroz to su posebno istaknute promjene koje su se desile u EU zakonodavstvu tijekom 2016. godine (izmjene direktiva o sigurnosti i interoperabilnosti, te nova Uredba o ERA-i), zbog čega se mora **mjenjati i nacionalno zakonodavstvo te u skladu s time prilagoditi nacionalni željeznički sustav u cilju integracije s jedinstvenim sustavom željeznica EU (engl: *single European railway area*)**.

Ravnatelj

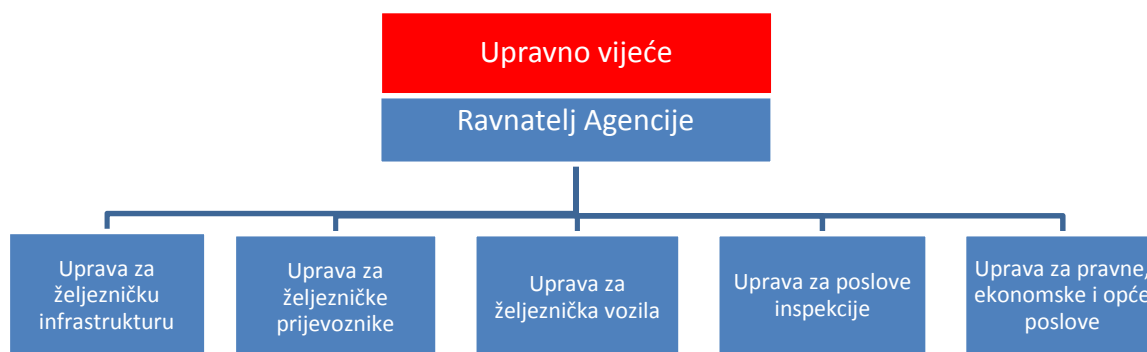
Želimir Delač, dipl. ing. el.

3. USTROJSTVO AGENCIJE

Tijela Agencije su Upravno vijeće i ravnatelj Agencije, i oni za svoj rad odgovaraju Vladi. Agencijom upravlja Upravno vijeće koje se sastoji od predsjednika i četiri člana koje imenuje Vlada za vrijeme od pet godina s mogućnošću ponovnog imenovanja.

Čelnik Agencije je ravnatelj, koji predstavlja i zastupa Agenciju, vodi stručni rad Agencije, organizira rad i poslovanje Agencije te obavlja i druge poslove u skladu sa Zakonom i Statutom Agencije (organizacijska struktura - slika 1). Ravnatelj obavlja svoju dužnost profesionalno kao zaposlenik Agencije, a imenuje ga Vlada na temelju javnog natječaja na vrijeme od četiri godine, s mogućnošću ponovnog imenovanja.

Slika 1 – Organizacijska struktura Agencije

Statutom Agencije i drugim općim aktima Agencije uređuju se pitanja značajna za djelatnost, ustroj i rad Agencije, kao što su: unutarne ustrojstvo, predstavljanje i zastupanje, financiranje, poslovno planiranje i godišnje izvještavanje, rad i poslovanje, ovlasti i način odlučivanja, opći akti, tajnost podataka, javnost rada te druga pitanja značajna za rad Agencije.

Unutarne ustrojstvo Agencije, nazivi i djelokrug unutarnjih ustrojstvenih jedinica, organizacija i način rada ustrojstvenih jedinica, nazivi radnih mjesta, broj izvršitelja, opis poslova i potrebnih stručnih uvjeta za njihovo obavljanje uređeno je Pravilnikom o unutarnjem ustrojstvu i sistematizaciji radnih mjesta Agencije. Postojeća sistematizacija, odnosno potreban broj izvršitelja temelji se na poslovima i ovlastima Agencije propisanim Zakonom.

Tablica 1 – Sistematizirani broj zaposlenika Agencije

<i>NAZIV</i>	<i>BROJ IZVRŠITELJA</i>
Ravnatelj	1
Pomoćnici ravnatelja	3
Uprava za željezničku infrastrukturu	5
Uprava za željezničke prijevoznike	4
Uprava za željeznička vozila	5
Uprava za poslove inspekcije	9
Uprava za pravne, ekonomske i opće poslove	4
AGENCIJA – UKUPNO	31

Na kraju izvještajnog razdoblja u Agenciji je (zajedno sa ravnateljem) bilo zaposleno 15 zaposlenika (prema tablici 2) što je tek 48 % izvršitelja predviđenih Pravilnikom o unutarnjem ustrojstvu i sistematizaciji radnih mjesta (prema tablici 1).

Na dan 31. prosinca 2016. godine u Agenciji je radilo 6 zaposlenica i 9 zaposlenika koji su zasnovali radni odnos s Agencijom kao poslodavcem. Radi lakšeg pregleda strukture administrativnih kapaciteta Agencije na dan 31. prosinca 2016. godine daje se prikaz u tablici kako slijedi:

Tablica 2 – Stanje zaposlenih na dan 31. prosinca 2016. godine

<i>NAZIV</i>	<i>BROJ IZVRŠITELJA (POPUNJENA RADNA MJESTA)</i>
Ravnatelj	1
Pomoćnik ravnatelja	3
Uprava za željezničku infrastrukturu	1
Uprava za željezničke prijevoznike	1
Uprava za željeznička vozila	3
Uprava za poslove inspekcije	4
Uprava za pravne, ekonomske i opće poslove	2
AGENCIJA – UKUPNO	15

Za obavljanje poslova u Agenciji potrebno je odlično poznavanje tehničke struke, nacionalnog i međunarodnog zakonodavstva iz područja sigurnosti željezničkog sustava, ali i poznavanje i stalno praćenje razvoja odgovarajućih normi i zakonodavstva Europske unije iz tog područja. Upravo zato zaposlenici Agencije koji obavljaju poslove propisane Zakonom moraju biti vrsni stručnjaci s praktičnim iskustvom iz područja željeznica koji istovremeno moraju poznavati relevantno nacionalno i međunarodno zakonodavstvo, kao i zakonodavstvo Europske unije te imati visoku razinu poznavanja stručnog engleskog jezika koji je službeni jezik na kojem se odvija cjelokupan rad i komunikacija s ERA-om. Pri tome je bitno istaknuti kako surađujući s ERA-om zaposlenici Agencije promoviraju interese Republike Hrvatske te su istovremeno u poziciji utjecati na razvoj željezničkog zakonodavnog okvira Europske unije i promocije željezničkog prijevoza kao najpoželjnijeg oblika prijevoza u Europskoj uniji.

Na dan 1. siječnja 2016. godine u Agenciji je radilo 18 zaposlenika, da bi krajem izvještajnog razdoblja u Agenciji radilo 15 zaposlenika (uključujući ravnatelja).

Na zahtjev Agencije vezano za zapošljavanje osam izvršitelja Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture (od 16. listopada 2016. godine Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture – Zakon o ustrojstvu i djelokrugu ministarstava i drugih središnjih tijela državne uprave, "Narodne novine", br. 93/16 i 104/16; u daljnjem tekstu: Ministarstvo) je tijekom srpnja 2016. godine dalo prethodnu suglasnost na zapošljavanje na određeno vrijeme do najviše 6 mjeseci jednog izvršitelja na radnom mjestu glavnog inženjera za prometno-upravljački i signalno-sigurnosni infrastrukturni podsustav (obzirom na projekte koji su u postupku, a vezani su za puštanje u uporabu prometno-upravljačkih i signalno-sigurnosnih infrastrukturnih podsustava) te jednog izvršitelja na radnom mjestu glavnog inženjera za održavanje vozila – ECM (obzirom na prestanke ugovora o radu određenog broja zaposlenika iz jedinice za vozila). Agencija je tijekom mjeseca kolovoza raspisala javni natječaj, temeljem kojeg je početkom studenog u Agenciji zaposlena nova zaposlenica na određeno vrijeme od 6 mjeseci, dok je radno mjesto glavnog inženjera za prometno-upravljački i signalno-sigurnosni podsustav ostalo nepopunjeno.

Ovdje treba naglasiti kako je do slabljenja administrativnih kapaciteta Agencije tijekom 2016. godine, pored navedenog, došlo i zbog prestanka četiri ugovora o radu na neodređeno vrijeme, odnosno uslijed toga što su Agenciju napustila četiri zaposlenika koji su bili raspoređeni na radna mjesta inženjera specijaliste za željeznička vučna vozila, inženjera specijaliste za vozila, glavnog inženjera za vozila i glavnog inženjera za građevinski infrastrukturni podsustav, tako da je ukupni broj na kraju izvještajnog razdoblja bio manji za tri zaposlenika u odnosu na početno razdoblje iste godine.

Od Agencije se očekuje postizanje pune funkcionalnosti kroz ispunjavanje organizacijskih pretpostavki za zakonito, pravilno, pravodobno i kvalitetno obavljanje poslova koji su joj primjenom relevantnih propisa stavljeni u nadležnost, a to nije moguće bez jačanja administrativnih kapaciteta, odnosno zapošljavanja odgovarajućih stručnjaka na sistematizirana radna mjesta.

Zbog opravdano visoko postavljenih stručnih standarda za zaposlenike, pored problema nemogućnosti odgovarajućeg kadrovskeg ekipiranja, Agencija je višekratno isticala i problem nemogućnosti zadržavanja stručnjaka zaposlenih u Agenciji. **Tijekom 2016. godine, uz sve napore koje je Agencija uložila, nastavljen je trend odlaska specijaliziranog stručnog kadra na bolje plaćena radna mjesta u zemlji ili inozemstvu.** Agencija je pokušala ublažiti moguće negativne posljedice preraspodjelom dijela poslova, no kako se radi o mjerama kojima se određeni rezultati mogu postići isključivo na kraći rok, očito je da se problem može riješiti jedino novim zapošljavanjem.

4. DJELATNOST AGENCIJE

Direktivom 2004/49/EZ Europskoga parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2004. godine o sigurnosti željeznica Zajednice¹ utvrđena je obveza postojanja neovisnog nacionalnog tijela nadležnog za sigurnost čija je najvažnija uloga izdavanje potvrda i uvjerenja o sigurnosti, odobravanje početka rada podsustava željezničkog sustava te nadzor sustava upravljanja sigurnošću kojeg svaki upravitelj željezničke infrastrukture i željeznički prijevoznik na željezničkoj mreži u Republici Hrvatskoj moraju imati. Navedenom Direktivom uvedeno je načelo da za sigurnost željezničkog sustava odgovaraju isključivo upravitelji infrastrukture i željeznički prijevoznici, a Agenciji, kao nacionalnom tijelu nadležnom za sigurnost, Zakonom je povjerena zadaća reguliranja i nadzora sigurnosti željezničkog sustava Republike Hrvatske.

Agencija na temelju javne ovlasti obavlja poslove određene Zakonom kao djelatnost od interesa za Republiku Hrvatsku te obavlja i druge poslove u skladu s propisima donesenim na temelju Zakona i izravno primjenjivim propisima Europske unije. Pri tome je važno napomenuti kako su Zakonom u nacionalni pravni poredak, pored Direktive o sigurnosti željeznica Zajednice, prenijete i direktive Europske unije o interoperabilnosti željezničkog sustava, strojovođama i izvršnim radnicima u interoperabilnom prekograničnom prometu u željezničkom sektoru².

Agencija je samostalna u obavljanju poslova iz svog djelokruga te je organizacijski i pravno u donošenju odluka neovisna od svakog željezničkog prijevoznika, upravitelja infrastrukture, podnositelja zahtjeva i subjekata koji provode javnu nabavu vozila i usluga, uključujući dodjelu ugovora za usluge javnog prijevoza putnika željeznicom. U obavljanju poslova iz svoje nadležnosti temeljem javne ovlasti Agencija je, pored Zakona i izravno primjenjivih propisa Europske unije, primjenjivala odredbe i drugih propisa, a naročito onih kojima se uređuje prijevoz opasnih tvari željeznicom, opći upravni postupak, prekršaji te pravo na pristup informacijama. Pored toga, vezano uz stvarnu nadležnost Agencije, kontinuirano je praćen pravni okvir koji se odnosi na prostorno uređenje i gradnju, zaštitu okoliša i prirode, sigurnost na cestama te obrazovanje odraslih i strukovno obrazovanje, obzirom da se propisi iz tih područja, pored odredbi Zakona, primjenjuju na gradnju infrastrukturnih podsustava, gradnju željezničke infrastrukture te na pitanja o izvršnim radnicima. Na sva pitanja u vezi s radom Agencije, a koja nisu uređena Zakonom, primjenjivale su se odredbe propisa kojima se uređuju ustanove, kao i propisi o proračunu i proračunskom računovodstvu, sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru, fiskalnoj odgovornosti i primjeni fiskalnih pravila, javnoj nabavi, opći propisi o radu i plaćama u javnim službama te drugi propisi koje je Agencija kao javna ustanova/služba obvezna primjenjivati. Upravni nadzor nad Agencijom obavljalo je Ministarstvo. Agencija je proračunski korisnik iz nadležnosti Ministarstva koje je tijekom izvještajnog razdoblja obavljalo koordinaciju i nadzor aktivnosti u vezi financijskog poslovanja Agencije.

¹ Direktiva 2004/49/EZ Europskoga parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2004. o sigurnosti željeznica Zajednice kojom se izmjenjuje i dopunjuje Direktiva Vijeća 95/18/EZ o izdavanju dozvola za obavljanje usluga željezničkim prijevoznicima i Direktiva 2001/14/EZ o dodjeli željezničkog infrastrukturnog kapaciteta i ubiranju pristojbi za korištenje željezničke infrastrukture i dodjeli rješenja o sigurnosti (Direktiva o sigurnosti željeznice), koja je izmijenjena Direktivom 2008/110/EZ Europskoga parlamenta i Vijeća od 16. prosinca 2008., Direktivom Komisije 2009/149/EZ od 27. studenog 2009. i Direktivom Komisije 2014/88/EU od 9. srpnja 2014. u vezi sa zajedničkim sigurnosnim pokazateljima i zajedničkim metodama izračunavanja troškova nesreće

² Direktiva 2008/57/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 17. lipnja 2008. o interoperabilnosti željezničkog sustava unutar Zajednice (preinačena), Direktiva Komisije 2009/131/EZ od 16. listopada 2009. o izmjeni Priloga VII. Direktivi 2008/57/EZ, Direktiva Komisije 2011/18/EU od 1. ožujka 2011. o izmjeni priloga II., V. i VI. Direktivi 2008/57/EZ, Direktiva 2013/9/EZ Komisije od 12. ožujka 2013. o izmjeni Priloga III. Direktivi 2008/57/EZ, Direktiva Komisije 2014/38/EU od 10. ožujka 2014. o izmjeni Priloga III. Direktivi 2008/57/EZ, Direktiva Komisije 2014./106/EU od 5. prosinca 2014. o izmjeni Priloga V. i VI. Direktivi 2008/57/EZ; Direktiva 2007/59/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2007. o davanju ovlaštenja strojovođama koji upravljaju lokomotivama i vlakovima na željezničkom sustavu, Direktiva Vijeća 2005/47/EZ od 18. srpnja 2005. o Sporazumu između Zajednice europskih željeznica (CER) i Europske federacije radnika u prometu (ETF) o određenim pitanjima uvjeta rada mobilnih radnika u interoperabilnom prekograničnom prometu u željezničkom sektoru

Agencija je u 2016. godini obavljala poslove sukladno nadležnostima koje su joj utvrđene Zakonom u članku 9., a koje se odnose na izdavanje potvrda i uvjerenja o sigurnosti za željezničke prijevoznike i upravitelje infrastrukture, odobrenja za puštanje u uporabu strukturnih podsustava (infrastrukturnih podsustava i vozila), odobrenja pokusnih pružnih dionica, dozvola za strojovođe te ovlaštenja za centre za osposobljavanje strojovođa i ispitivače, provođenje nadzora sustava upravljanja sigurnošću kod željezničkih prijevoznika i upravitelja infrastrukture i održavanja strukturnih podsustava, sukladnosti interoperabilnih sastavnih dijelova s osnovnim zahtjevima, osposobljenosti strojovođa, vođenje i/ili nadzor propisanih registara (registar vozila, registar infrastrukture, registar dozvola za strojovođe, registar centara za osposobljavanje i ovlaštenih ispitivača), donošenje obvezujućih uputa iz svoje nadležnosti, praćenje, promicanje i provođenje pravnog okvira sigurnosti željezničkog sustava uključujući sudjelovanje u donošenju podzakonskih propisa te inspekcijski nadzor nad provedbom Zakona i izravno primjenjivim propisima Europske unije.

Agencija je u sklopu svoje djelatnosti provodila i aktivnu razmjenu stajališta i iskustava s tijelima nadležnim za sigurnost u ostalim članicama Europske unije u svrhu usklađivanja kriterija odlučivanja, posebice u cilju olakšanja i koordinacije izdavanja potvrda o sigurnosti željezničkim prijevoznicima kojima su dodijeljene međunarodne trase.

5. IZVJEŠĆE O RADU INSPEKCIJE

Sukladno Godišnjem programu rada i razvoja Agencije za 2016. godinu, Akcijskom planu Agencije za 2016. godinu koji predstavlja njegovu razradu i planu rada željezničkih inspektora u okviru Uprave za poslove inspekcije, željeznički inspektori su tijekom 2016. godine kontinuirano poduzimali radnje inspekcijskih nadzora - pregleda te određivali upravne i prekršajne mjere iz svoje nadležnosti, a u svezi nadzora nad provedbom Zakona i izravno primjenjivih propisa Europske unije, Zakona o prijevozu opasnih tvari ("Narodne novine", br. 79/07) te propisa i općih akata donesenih na temelju istih.

Tijekom 2016. godine, željeznički inspektori, obavili su ukupno **26 inspekcijskih nadzora, odnosno 281 inspekcijski pregled**, a kako slijedi:

I. Iz područja nadzora željezničkih građevina obavljeno je 8 inspekcijskih nadzora, odnosno 36 inspekcijskih pregleda, od toga:

- 5 pregleda evidencija dugog traka (obzirom na pretkazivače nesreća),
- 23 pregleda trokuta preglednosti na željezničko-cestovnim prijelazima (u daljnjem tekstu: ŽCP) pruga M604, L203, R202, L207, M301 i L208
- 2 pregleda gornjeg ustroja pruga M202 i M602 (obzirom na nalaze pregleda evidencija dugog traka)
 - 1 pregled evidencija željezničke infrastrukture Luke Rijeka
 - 1 pregled pružnih građevina pruge M604
 - 2 pregleda objekta – nadvožnjaka pruge L203
 - 1 pregled dokumentacije o incidentima ("izvanrednim događajima") u kolodvoru

Vinkovci

- 1 pregled gradilišta, radova na gradilištu i dokumentacije rekonstrukcije / dogradnje 2. kolosijeka pruge M201.

Za uklanjanje utvrđenih nepravilnosti i nedostataka, **donijeta su 4 rješenja o uklanjanju istih:**

- KLASA: UP/I-341-05/16-01/01; Predmet: Rješenje „Knauf“ u km 234+141 na željezničkoj pruzi M604 (smanjenje brzine na ŽCP-u); Upravitelj infrastrukture proveo je sve potrebne radnje sukladno Rješenju;
- KLASA: UP/I-341-05/16-02/01; Predmet: Rješenje o uklanjanju nepravilnosti na pruzi M202 (nedovoljna količina tucaničke prizme); Upravitelj infrastrukture je proveo sve potrebne radnje sukladno Rješenju;
- KLASA: UP/I-341-05/16-02/02; Predmet: Rješenje o uklanjanju nepravilnosti na pruzi M602 (nedovoljna količina tucaničke prizme); Upravitelj infrastrukture proveo je sve potrebne radnje sukladno Rješenju;
- KLASA: UP/I-341-05/16-01/03; Predmet: Rješenje o uklanjanju nepravilnosti na mostu preko pruge L203; Stranka u postupku (Grad Križevci) provela je sve potrebne radnje sukladno Rješenju.

II. U području upravljanja i regulacije prometa obavljena su 2 nadzora, odnosno 23 inspekcijska pregleda vezana uz upravljanje i regulaciju prometa te upravljanje vožnjom vlakova.

Pregledima su obuhvaćena trgovačka društva HŽ Infrastruktura d.o.o. te HŽ Cargo d.o.o. i HŽ Putnički prijevoz d.o.o.

Navedenim pregledima nisu utvrđene nepravilnosti i nedostaci.

III. Iz područja nadzora vučnih željezničkih vozila obavljena su 4 inspekcijska nadzora, odnosno 96 inspekcijska pregleda od toga:

- 7 pregleda upravljanja održavanjem vučnih vozila,
- 3 pregleda održavatelja vučnih vozila,
- 43 pregleda tehničke ispravnosti vučnih vozila u tijeku prometa i
- 43 pregleda natpisa i oznaka na željezničkom vozilu.

1. Inspekcijski pregledi upravljanja održavanjem vučnih vozila provedeni su u tvrtkama: HŽ Putnički prijevoz d.o.o. (3), HŽ Cargo d.o.o. (2), HŽ Infrastruktura d.o.o. (1) i Pružne građevine d.o.o. (1).

U HŽ Putničkom prijevozu pregledom je obuhvaćeno 166 vučnih vozila od toga: 41 električna lokomotiva, 35 dizel lokomotiva, 21 EMV (elektro motorni vlak) i 69 DMV (dizel motorni vlak).

U HŽ Cargo pregledom je obuhvaćeno 45 vučnih vozila od toga: 31 električna lokomotiva serije 1141, 11 dizel lokomotiva serije 2062 i 3 dizel lokomotive serije 2132,

U HŽ Infrastrukturi pregledom je obuhvaćeno 80 vučnih vozila za posebne namjene.

U Pružnim građevinama pregledom je obuhvaćeno 97 vučnih motornih vozila za posebne namjene.

2. Inspekcijski pregledi održavatelja vučnih vozila obavljeni su u tvrtki Tehnički servisi željezničkih vozila d.o.o. (TSŽV) .

3. Inspekcijski pregledi tehničke ispravnosti vučnih vozila u prometu obavljeni su kod željezničkih prijevoznika HŽ Putnički prijevoz, HŽ Cargo, Train Hungary Maganvasut kft, Podružnica Zagreb (THM-PZ), Rail Cargo Carrier-Croatia d.o.o. (RCC-Croatia) i Rail & Sea d.o.o., tijekom čega je **pregledano 119 vučnih vozila od toga:**

- 7 EMV serije 6111
- 12 EMV serije 6112
- 1 DMV serije 7022
- 8 DMV serije 7121
- 15 DMV serije 7122
- 6 DMV serije 7123
- 7 EL serije 0400
- 1 EL serije 0430
- 10 EL serije 1141 000
- 1 EL serije 1141 100
- 7 EL serije 1141 200
- 10 EL serije 1141 300
- 5 EL serije 1142
- 3 EL serije 1063
- 1 EL serije 1216
- 1 DEL serije 1223
- 3 DEL serije 2041
- 1 DEL serije 2044
- 8 DEL serije 2062
- 2 DEL serije 2063
- 9 DHL serije 2132
- 1 DHL serije 2143

Inspekcijskim pregledom 119 vučnih vozila u tijeku prometa utvrđeno je 9 neispravnosti ugrađene opreme, od toga 3 koje utječu na sigurnost prometa te su poduzete mjere na licu mjesta kako slijedi:

- Kvar uređaja za registraciju brzine na DMV serije 7121 – upućuje se na izvanredni pregled (IP) po dolasku u kolodvor;
- Kvar pokaznog brzinomjera na EMV serije 6111 – upućuje se na IP po dolasku u kolodvor;
- Kvar elektronike nagibne tehnike na DHV serije 7123 – upućuje se na IP po dolasku u kolodvor;
- Kvar klima uređaja na 5 DMV serije 7122 – upućuje se na IP u radionicu održavatelja;
- Puknuće čelnog stakla DMV serije 7121 – upućuje se na IP u radionicu održavatelja.

IV. Iz područja nadzora vučenih željezničkih vozila obavljeno je 5 inspekcijskih nadzora odnosno 80 inspekcijskih pregleda, od toga :

· do 30. lipnja 2016. godine:

- 12 inspekcijskih pregleda održavanja vučenih vozila (ukupno 147 vučenih vozila)
 - 20 teretnih vagona HŽ Cargo serije Eas-z (595)
 - 42 teretnih vagona HŽ Cargo serije Tads-z (081)
 - 10 teretnih vagona HŽ Cargo serije Uacns-z (932) za prijevoz cementa
 - 15 teretnih vagona HŽ Cargo serije Tadnss-z (0938)
 - 10 putničkih vagona HŽPP serije 10-00 (serija A1)
 - 10 putničkih vagona HŽPP serije 10-70 (serija Aeelt)
 - 25 putničkih vagona HŽPP serije 20-00 (serija B1)
 - 10 putničkih vagona HŽPP serije 10-00 (Aeelmt)
 - 5 putničkih vagona HŽPP serije 20-00 (Beelmt)
- 3 inspekcijska pregleda sustava upravljanja sigurnošću (SMS),
- 13 inspekcijskih pregleda održavatelja vučenih vozila,
- 12 inspekcijska pregleda tehničke ispravnosti vučenih vozila u tijeku prometa i
- 12 inspekcijskih pregleda natpisa i oznaka na željezničkom vozilu.

· od 1. srpnja 2016. godine:

- 12 inspekcijskih pregleda tehničke ispravnosti vučenih vozila u prometu (ukupno 176 vozila)
 - 4 teretna vagona HŽ Cargo serije Eamos-z (594)
 - 47 teretna vagona HŽ Cargo serije Tadds-z (0818)
 - 20 teretna vagona HŽ Cargo serije Tadnss-z (0938)
 - 16 teretnih vagona HŽ Cargo serije Uckk-z (9003)
 - 1 teretni vagon HŽ Cargo serije Uacs-z (932)
 - 4 vagon cisterni HŽ Cargo serije Zas-z (785,6)
 - 7 teretnih vagona HŽ Cargo serije Eaos-z (5300)
 - 2 teretna vagona HŽ Cargo serije Faccs-z (699)
 - 2 teretna vagona HŽ Cargo serije Eanoss-z (537)
 - 5 teretna vagona HŽ Cargo serije Hbills-z (227)
 - 4 teretna vagona HŽ Cargo serije Hbis-z (224)
 - 36 teretna vagona ŽRS (44) serije Eas-z (594,5,6,7)
 - 14 teretna vagona RCH (55) serije Tadgs-z (082)
 - 6 plinskih vagon cisterni INA serije Zagkks-z (791)
 - 3 putnička vagona ŽRS (44) serije A (19 00), B (21 10) i AB (30 10)
 - 5 putnička vagona SŽ serija AB (39 70) i Beelt (20 70)

- 2 inspekcijska pregleda sustava upravljanja sigurnošću (SMS),

- 1 inspekcijski nadzor održavatelja vučenih vozila,
- 1 inspekcijski pregled održavanja vučenih vozila i
- 12 inspekcijskih pregleda natpisa i oznaka na željezničkom vozilu.

Tijekom obavljanja inspekcijskih pregleda nisu utvrđeni nedostaci - nepravilnosti koje bi zahtijevale poduzimanje propisanih mjera.

Pregledom su obuhvaćeni željeznički prijevoznici i održavatelji vučenih vozila. Inspekcijski pregledi unutar sustava upravljanja sigurnošću obavljani su kod prijevoznika HŽ Cargo, HŽ Putnički prijevoz i HŽ Infrastruktura.

Inspekcijski pregledi tehničke ispravnosti vučenih vozila u prometu obavljani su nad željezničkim prijevoznicima HŽ Putnički prijevoz, HŽ Cargo i Slovački prijevoznik AXBSK (vagons Shimms-z), Železnice Republike Srpske (ŽRS), Slovenske železnice (SŽ), INA i RCC – Croatia.

Inspekcijski pregledi održavatelja vučenih vozila obavljani su u društvima Održavanje vagona (Održavanje vagona Koprivnica), RŽV Bjelovar, RŽV Čakovec, RPV Slavonski Brod, TSŽV, Pružne građevine i TŽV Gredeľj.

Tijekom obavljanja inspekcijskih pregleda nisu utvrđeni nedostaci i nepravilnosti koje bi zahtijevale poduzimanje propisanih mjera.

V. Iz područja nadzora izvršnog osoblja obavljeno je 5 inspekcijskih nadzora, odnosno 41 inspekcijski pregled, koji su se odnosili na:

- stručnu osposobljenost
- zdravstvenu sposobnost
- poučavanje
- trajanje radnog vremena u smjeni
- upravljanje vožnjom vlaka
- psihofizičku sposobnost te
- sustav upravljanja sigurnošću.

Inspekcijskim pregledima kod željezničkih prijevoznika je obuhvaćeno 910 izvršnih radnika (od toga 550 strojovođa).

Kod upravitelja infrastrukture pregledom je obuhvaćeno 2990 izvršnih radnika.

Prilikom obavljanja inspekcijskih pregleda utvrđena je nepravilnost vezana uz prisutnost alkohola u organizmu izvršnih radnika na radnom mjestu. Za istu je poduzeta odgovarajuća mjera, odnosno izdano je **devet obaveznih prekršajnih naloga.**

Osim toga utvrđene su nepravilnosti vezane uz upravljanje vožnjom vlaka, odnosno izdana su **četiri obavezna prekršajna naloga.**

Po drugim segmentima nisu utvrđene nepravilnosti koje bi zahtijevale poduzimanje odgovarajućih mjera.

VI. U području opasnih tvari obavljena su 2 inspekcijska nadzora odnosno 5 inspekcijskih pregleda.

Iz područja nadzora prijevoza opasnih tvari obavljen je nadzor (ispitivanje prisutnosti plinova uređajem Quattro) nad plinskim vagonima cisternama u vlasništvu tvrtke INA na lokaciji Zagreb

Zapadni kolodvor i Škrljevo (Rijeka) te nadzor nad uvjetima prijevoza u tvrtkama HŽ Infrastruktura i HŽ Cargo.

U području nadzora prijevoza opasnih tvari obavljena su 2 inspekcijska nadzora – pregleda, koji su se odnosili na privremeno skladištenje opasnih tvari i na izvršno osoblje koje na bilo koji način sudjeluje u prijevozu opasnih tvari.

Navedenim pregledima nisu utvrđene nepravilnosti i nedostaci.

VII. Protupožarne aktivnosti

Pored navedenog, a vezano uz suradnju na provedbi **Programa aktivnosti u provedbi posebnih mjera zaštite od požara od interesa za Republiku Hrvatsku u 2016. godini Vlade Republike Hrvatske, obavljeno je 8 inspekcijskih pregleda opremljenosti željezničkih vozila aparatima za gašenje požara i 11 inspekcijskih pregleda ispravnosti kočnih umetaka na teretnim vagonima.**

VIII. Željeznički inspektori su tijekom 2016. godine sukladno zadacima utvrđenim Akcijskim planom, a po nalogu ravnatelja, sudjelovali u provođenju vanjskog audita kod HŽ Infrastrukture.

IX. Željeznički inspektori su, pored naprijed navedenog, bili uključeni u rad tima za ovlašćivanje ECM.

Tablica 3 – Pregled provedenih inspekcijskih pregleda – nadzora u 2016. godini

SEGMENT	PODRUČJE NADZORA	BROJ INSPEKCIJSKIH PREGLEDA	UKUPAN BROJ INSPEKCIJSKIH PREGLEDA	PODUZETE MJERE
Željeznička infrastruktura	evidencije dugog traka	5	36	po utvrđenim nepravilnostima poduzeti dodatni inspekcijski pregledi
	preglednost na ŽCP-ima	23		rješenje o uklanjanju nepravilnosti
	gornji ustroj	2		rješenja o uklanjanju nedostataka
	evidencije kolosijeka morske luke	1		**
	pružne građevine	1		
	objekt u pružnom pojasu	2		rješenje o uklanjanju nepravilnosti
	dokumentacija incidenata	1		**
	gradnja i rekonstrukcija pruge	1		
Obavljanje sigurnog tijeka željezničkog prometa	odvijanje i upravljanje prometom	10	23	**
	upravljanje vožnjom vlaka	13		

Željeznička vučna vozila	održavanje željezničkih vozila	7	96	za utvrđenu neispravnost na 9 vučnih vozila propisane su mjere na licu mjesta
	nadzor održavatelja vučnih vozila	3		
	tehnička ispravnost vozila u prometu	43		
	natpisa i oznaka na željezničkom vozilu	43		
Željeznička vučena vozila	održavanje željezničkih vozila	13	80	**
	sustav upravljanja sigurnošću	5		
	nadzor održavatelja vučenih vozila	14		
	tehnička ispravnost vozila u prometu	24		
	natpisa i oznaka na željezničkom vozilu	24		
Izvršno osoblje	zdravstvena sposobnost	41*	41	Za utvrđenu nepravilnost: -vezanu uz prisutnost alkohola izdano je 9 obaveznih prekršajnih naloga -vezanu uz upravljanje vožnjom vlaka izdana su 4 obavezna prekršajna naloga
	stručna osposobljenost			
	radno vrijeme			
	poučavanje			
	psihofizičkog stanja			
SEGMENT	PODRUČJE NADZORA	BROJ INSPEKCIJSKIH PREGLEDA	UKUPAN BROJ INSPEKCIJSKIH PREGLEDA	PODUZETE MJERE
Prijevoz opasnih tvari	uvjeti prijevoza	2	5	**
	željeznička vozila	3		

Legenda:

*

Svaki pregled obuhvaća sva područja nadzora

**

Nisu utvrđene nepravilnosti koje bi zahtijevale poduzimanje propisanih mjera

6. AUDIT SUSTAVA UPRAVLJANJA SIGURNOŠĆU KOD UPRAVITELJA INFRASTRUKTURE

Uredbom (EU) br. 1077/2012 od 16. studenog 2012. godine propisano je u preambuli, točka (5), da nakon izdavanja potvrde o sigurnosti ili rješenja o sigurnosti za upravljanje željezničkom infrastrukturom, nacionalno tijelo nadležno za sigurnost (u ovom slučaju Agencija) mora osigurati mjere kojima se provjerava jesu li tijekom rada postignuti rezultati navedeni u rješenju o sigurnosti za upravljanje željezničkom infrastrukturom te nastavljaju li se ispunjavati svi zahtjevi, kako je propisano člankom 16. stavkom 2. točkom (e) i člankom 17. stavkom 2. Direktive 2004/49/EZ. U smislu spomenute Uredbe i propisanih zahtjeva Agencija je u periodu od 13. rujna 2016. godine (kad je objavljen Plan i program audita) do 31. prosinca 2016. godine provodila opsežan **2. ciklus vanjskih audita sustava upravljanja sigurnošću** kod upravitelja infrastrukture – HŽ Infrastrukture d.o.o., u kojem su zajedno s ravnateljem (kao vodećim auditorom), bili uključeni svi inspektori te član Uprave za željezničku infrastrukturu Agencije. Temeljni ciljevi audita bili su:

- utvrditi smjernice za razvoj i primjenu SMS-a koje će Agencija koristiti u sklopu ovog i narednih audita, a sukladno preporukama ERA-e – Upute za formiranje i primjenu sustava upravljanja sigurnošću na željeznici (engl. *Application guide for the design and implementation of Railway Safety Management System (ERA/GUI/01-2011/SAF)*);
- utvrditi stanje SMS-a na temelju analize učinkovitosti povezanih procesa kod upravitelja infrastrukture (IM-HŽI), a sukladno Planu audita i ciljevima iz izdanog rješenja – uvjerenja o sigurnosti;
- dati preporuke za poboljšanja za daljnji razvoj i održavanje SMS-a.

U sklopu audita korišteni su sljedeći pravni akti relevantni za nadzor SMS-a:

- Zakon;
- Uredba (EU) 1169/2010/EU od 10. prosinca 2010. godine o zajedničkoj sigurnosnoj metodi za ocjenu sukladnosti sa zahtjevima za dobivanje uvjerenja o sigurnosti za upravljanje željezničkom infrastrukturom;
- Uredba (EU) 1077/2012/EU od 16. studenog 2012. godine o zajedničkoj sigurnosnoj metodi nadzora kojeg provode nacionalna tijela nadležna za sigurnost nakon izdavanja potvrde o sigurnosti ili rješenja o sigurnosti;

Sukladno točki 4. Uredbe komisije (EU) br. 1077/2012 nacionalno tijelo nadležno za sigurnost ovlašteno je donositi tehnike nadzornih aktivnosti. U tom smislu Agencija je koristila tehnike audita sukladno metodologiji prema HRN EN ISO 9001:2015, što je uključivalo razgovore s osobama na raznim organizacijskim razinama uključujući prvenstveno Upravu (tijekom uvodnog i završnog sastanak), pregled dokumentacije i povezanih dokaza o učinkovitosti SMS-a kao i ispitivanja rezultata dobivenih od strane inspekcije i internih audita.

Audit tim Agencije provjeravao je sve elemente SMS-a sukladno Planu i programu audita koji je prije audita dostavljen auditiranoj strani. Nakon provedenog audita auditiranoj strani je dostavljen izvještaj s audita u kojem su navedene nesukladnosti i prijedlozi za poboljšanja **utemeljene na procjenama rizika i mjerama za ublažavanje utvrđenih i povezanih rizika**, koje je auditirana strana prihvatila u svojem Akcijskom planu nakon audita, a koji je sukladno propisanom roku dostavljen u Agenciju u cilju obrazlaganja poduzimanja potrebnih mjera za otklanjanje nesukladnost te daljnjih poboljšanja SMS-a kod upravitelja infrastrukture. Temeljem tako dostavljenog akcijskog plana Agencija je pristupila izdavanju novog rješenja – uvjerenja o sigurnosti. Posebno treba istaknuti, a što je vidljivo iz nalaza audita Akcijskog plana upravitelja

infrastrukture, opsežna poboljšanja koja su utvrđena u **sklopu podizanja sigurnosti ŽCP-a te boljeg upravljanja rizicima u sklopu tog infrastrukturnog podsustava.**

Pored upravitelja infrastrukture - HŽ Infrastruktura d.o.o, Agencija je u 2016. godini, u cilju izdavanja novih uvjerenja o sigurnosti sukladno Zakonu (članak 30., stavak (3)), provela odgovarajući obim audita SMS-a kod sljedećih upravitelja infrastrukture u morskim lukama i robnim terminalima:

- Luka d.d. Split,
- Luka Šibenik d.o.o.,
- Luka Rijeka d.d.,
- Zagrebački holding d.o.o., Podružnica Robni terminali Zagreb, PJ Jankomir i PJ Žitnjak.

7. AUDIT SUSTAVA UPRAVLJANJA SIGURNOSĆU KOD ŽELJEZNIČKIH PRIJEVOZNIKA

Uredbom Komisije (EZ) br. 1158/2010. od 9. prosinca 2010. godine o zajedničkoj sigurnosnoj metodi za ocjenu sukladnosti sa zahtjevima za dobivanje rješenja o sigurnosti za obavljanje usluga željezničkog prijevoza propisano je na koji način Agencija ocjenjuje sposobnost željezničkog prijevoznika za ispunjavanje svih zahtjeva potrebnih za djelovanje općenito te na određenoj mreži za koju traži potvrdu na temelju ocjene svojeg sustava upravljanja sigurnošću na globalnoj razini. Također, Odlukom o uvjetima za izdavanje posebnog dijela potvrde o sigurnosti (DIO A i DIO B) propisani su uvjeti koji su neophodni za obavljanje usluge prijevoza na siguran način na željezničkoj mreži Republike Hrvatske ("Narodne novine", br. 127/13).

U smislu spomenute Uredbe i propisanih uvjeta Agencija sukladno svojem Godišnjem planu pokreće cikluse vanjskih audita sustava upravljanja sigurnošću kod željezničkih prijevoznika s općim ciljevima, kako slijedi:

- utvrditi smjernice za razvoj i primjenu SMS-a koje će Agencija koristiti u sklopu kontinuiranih audita SMS-a, a sukladno preporukama ERA-e – Upute za formiranje i primjenu sustava upravljanja sigurnošću na željeznici (engl. *Application guide for the design and implementation of Railway Safety Management System (ERA/GUI/01-2011/SAF)*);
- utvrditi stanje i provođenje SMS-a na temelju analize učinkovitosti povezanih procesa kod svakog pojedinog željezničkog prijevoznika, a vezano za izdana rješenja o sigurnosti za željezničke prijevoznike, kako općeg dijela A, tako i posebnog dijela B kojim prijevoznik mora udovoljiti specifičnim uvjetima sigurnosti zemlje članice;
- dati preporuke za poboljšanja za daljnji razvoj i održavanje SMS-a pojedinog prijevoznika **utemeljene na procjenama rizika i mjerama za ublažavanje utvrđenih i povezanih rizika**. Od prijevoznika se potom očekuje donošenje plana korektivnih radnji u svrhu poboljšanja i podizanja razine sigurnosti koji će Agencija ocijeniti te nadzirati njegovo provođenje.

Agencija kao nacionalno tijelo nadležno za sigurnost željezničkog prometa sukladno članku 4. Uredbe komisije (EU) br. 1077/2012 donosi tehnike nadzornih aktivnosti koje se koriste u procesu aditiranja. U tom smislu proces audita podrazumijeva razgovore s osobama na različitim razinama u organizaciji uključujući prvenstveno Upravu (tijekom uvodnog i završnog sastanka), pregled dokumentacije i povezanih dokaza o učinkovitosti SMS-a kao i ispitivanja sigurnosnih rezultata dobivenih od strane inspekcije i internih audita prijevoznika.

Auditori Agencije tijekom izvođenja audita ocjenjuju sukladnost SMS-a sa zahtjevima, karakteristikama i elementima koji su propisani Zakonom. Auditori se nadalje rukovode Uredbom Komisije (EZ) br. 1158/2010. od 9. prosinca 2010. godine o zajedničkoj sigurnosnoj metodi za ocjenu sukladnosti sa zahtjevima za dobivanje rješenja o sigurnosti za obavljanje usluga željezničkog prijevoza i Uredbom (EU) 1078/2012 od 16. studenog 2012. godine o zajedničkoj sigurnosnoj metodi za kontrolu koju će primjenjivati željeznički prijevoznici i upravitelji infrastrukture nakon izdavanja rješenja o sigurnosti za upravljanje željezničkom infrastrukturom i rješenja o sigurnosti za obavljanje usluga željezničkog prijevoza te subjekti nadležni za održavanje.

U 2016. godini opisanom metodologijom provedeni su auditi kod sljedećih prijevoznika:

- HŽ Putnički prijevoz d.o.o.,
- HŽ Cargo d.o.o.,
- PPD Transport d.o.o.,
- Rail Cargo Carrier – Croatia d.o.o.,
- Train Hungary Maganvasut Kft, Podružnica Zagreb,
- SŽ - Tovorni promet d.o.o., Podružnica Rijeka,
- Rail&Sea d.o.o.

Nakon audita obavljani su završni sastanci s predstavnicima uprava navedenih prijevoznika tijekom koji su auditori Agencije obrazložili prijedloge za poboljšanja, koje su željeznički prijevoznici prihvatili te poduzeli mjere kroz svoje akcijske planove za poboljšanje SMS-a. Temeljem dostavljenih akcijskih planova Agencija je pristupila izdavanju novih rješenja – potvrda o sigurnosti.

8. IZVJEŠĆE O FINANCIJSKOM POSLOVANJU AGENCIJE

FINANCIJSKI PLAN

Na osnovi Odluke o privremenom financiranju poslova, funkcija i programa državnih tijela i drugih proračunskih korisnika državnog proračuna Republike Hrvatske u prvom tromjesečju 2016. godine ("Narodne novine", broj 109/15) osigurana su sredstva u iznosu od 1.130.000,00 kn, a koja su bila nužna za obavljanje redovitih djelatnosti Agencije u prva tri mjeseca proračunske godine. Nakon isteka privremenog financiranja, sredstva za rad Agencije osigurana su u Državnom proračunu Republike Hrvatske za 2016. godinu ("Narodne novine", broj 26/16) u početnom iznosu od 4.948.500,00 kn. Izmjene i dopune Državnog proračuna za 2016. godinu izvršene su tijekom prosinca ("Narodne novine", broj 111/16). U Financijskom planu Agencije izvršeno je smanjenje u ukupnom iznosu od 129.000,00 kn i to na aktivnosti A840001 – *Administracija i upravljanje Agencije* u iznosu od 112.000,00 kn i projektu K840002 – *Informatizacija* u iznosu od 17.000,00 kn.

U konačnici, Financijski plan Agencije za 2016. godinu utvrđen je i osiguran u iznosu od 4.819.500,00 kn na pozicijama kako slijedi:

Razdjel: 065 – Ministarstvo

Glava: 45228 – Agencija

Izvor: 11

Program: 3114 - Razvoj sustava željezničkog prometa

Aktivnost: A840001 - Administracija i upravljanje Agencije

Projekt: K840002 – Informatizacija

Tablica 4 – Financijski plan za 2016. godinu

	Plan 2016. godine	Izvršenje 2016. godine	Izvršenje/plan (INDEKS)
45228 – Agencija	4.819.500 kn	4.633.290 kn	96,14 %
3114 - Razvoj sustava željezničkog prometa	4.819.500 kn	4.633.290 kn	96,14 %
<i>A840001 – Administracija i upravljanje Agencije</i>	<i>4.614.500 kn</i>	<i>4.454.368 kn</i>	<i>96,50 %</i>
<i>K840002 - Informatizacija</i>	<i>205.000 kn</i>	<i>178.922 kn</i>	<i>87,30 %</i>

Kroz aktivnost A840001 izvršen je najznačajniji dio proračuna Agencije kojim su pokriveni troškovi rada zaposlenika, njihova materijalna prava, službena putovanja, nabava nefinancijske imovine (oprema za rad) i drugi materijalni troškovi (uredski materijal, troškovi zakupa radnog prostora i vezani režijski troškovi, troškovi naknade za rad članova Upravnog vijeća). Plan edukacije, osposobljavanje i usavršavanje zaposlenika provodio se kroz razne seminare i radne sastanke.

U skladu sa Zakonom (članak 9. stavak 5.) Agencija je provodila aktivnu razmjenu stajališta i iskustava s tijelima nadležnim za sigurnost u državama članicama Europske unije u cilju olakšanja i koordinacije izdavanja potvrda o sigurnosti. Osim za navedene svrhe, sredstva za službena putovanja najvećim su dijelom korištena za inozemna putovanja prema organizaciji ERA-e (a posebno oko pripremnih aktivnosti za uvođenje 4. željezničkog paketa), ali i planu rada Uprave za poslove inspekcije (Inspeksijski nadzor – željeznički inspektori).

Za projekt K840002 u 2016. godini sredstva su prvenstveno korištena za unapređenje jedinstvenog poslovnog informatičkog rješenja za upravljanje dokumentacijom (engl. *Document Management System* - DMS) koji se koristi u svakodnevnom radu Agencije sukladno važećem Zakonu o općem upravnom postupku po kojem je Agencija dužna postupati na učinkovit način. Nadogradnjom/unapređenjem postojećeg sustava odnosno realizacijom projekta nastala je adekvatna ušteda u proračunu budući da nije bilo potrebe za ugovaranjem redovnih mjesečnih održavanja.

Pregled izvršenja Financijskog plana prikazan je nastavno u donjoj tablici.

Tablica 5 – Pregled izvršenja Financijskog plana u 2016. godini

Izvor/ Program/ Podskupina	NAZIV	Plan 2016.	Izvršenje 2016.	Indeks Izvršenja (%)
1	2	3	4	4/3
11	RKP 45228 - AGENCIJA	4.819.500	4.633.290	96,14
A840001	Administracija i upravljanje Agencije	4.614.500	4.454.368	96,53
311	<i>Plaće (Bruto)</i>	<i>2.643.000</i>	<i>2.601.785</i>	<i>98,44</i>
312	<i>Ostali rashodi za zaposlene</i>	<i>47.000</i>	<i>44.250</i>	<i>94,15</i>
313	<i>Doprinosi na plaće</i>	<i>466.000</i>	<i>447.507</i>	<i>96,03</i>
321	<i>Naknade troškova zaposlenima</i>	<i>298.000</i>	<i>279.467</i>	<i>93,78</i>
322	<i>Rashodi za materijal i energiju</i>	<i>112.000</i>	<i>100.830</i>	<i>90,03</i>
323	<i>Rashodi za usluge</i>	<i>802.000</i>	<i>752.920</i>	<i>93,88</i>
324	<i>Naknade troškova osobama izvan radnog odnosa</i>	<i>1.000</i>	<i>0</i>	<i>0,00</i>
329	<i>Ostali nespomenuti rashodi poslovanja</i>	<i>235.000</i>	<i>227.205</i>	<i>96,68</i>
343	<i>Ostali financijski rashodi</i>	<i>1.000</i>	<i>5</i>	<i>0,5</i>
372	<i>Ostale naknade građanima i kućanstvima iz proračuna</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>-</i>
383	<i>Kazne, penali i naknade štete</i>	<i>2.000</i>	<i>0</i>	<i>0,00</i>
422	<i>Postrojenja i oprema</i>	<i>7.000</i>	<i>399</i>	<i>5,7</i>
431	<i>Plemeniti metali i ostale pohranjene vrijednosti</i>	<i>500</i>	<i>0</i>	<i>0,00</i>
K840002	Informatizacija	205.000	178.922	87,28
323	<i>Rashodi za usluge</i>	<i>95.000</i>	<i>72.424</i>	<i>76,24</i>
412	<i>Nematerijalna imovina</i>	<i>100.000</i>	<i>99.059</i>	<i>99,06</i>
422	<i>Postrojenja i oprema</i>	<i>9.000</i>	<i>7.439</i>	<i>82,66</i>
426	<i>Nematerijalna proizvedena imovina</i>	<i>1.000</i>	<i>0</i>	<i>0,00</i>

PRIHODI I RASHODI

- **Prihodi**

- Prihodi iz nadležnog proračuna i od HZZO-a na temelju ugovornih obveza 4.629.226,00 kn

Ukupni prihodi 4.629.226,00 kn

- **Rashodi**

- Rashodi za zaposlene 3.121.337,00 kn

- Materijalni rashodi 1.424.335,00 kn

- Financijski rashodi 5,00 kn

- Rashodi za nabavu neproizvedene dugotrajne imovine 99.059,00 kn

- Rashodi za nabavu proizvedene dugotrajne imovine 7.838,00 kn

Ukupni rashodi 4.652.574,00 kn

Ukupan manjak prihoda 23.348,00 kn

Manjak prihoda nad rashodima ostvaren je zbog primjene modificiranog računovodstvenog načela nastanka događaja, po kojemu se rashodi priznaju temeljem nastanka poslovnog događaja (obveze) i u izvještajnom razdoblju na koje se odnose neovisno o plaćanju, a prihodi u izvještajnom razdoblju u kojem su postali raspoloživi i pod uvjetom da se mogu izmjeriti.

BILANCA

- **Aktiva**

- Nefinancijska imovina 330.775,00 kn

- Financijska imovina 4.000,00 kn

Ukupna aktiva 334.775,00 kn

- **Pasiva**

- Obveze 353.420,00 kn

- Izvori financiranja -18.645,00 kn

Ukupna pasiva 334.775,00 kn

Nefinancijska imovina na dan 31. prosinca 2016. godine iznosi 330.775,00 kn, a odnosi se na proizvedenu dugotrajnu imovinu u iznosu od 217.505,00 kn i neproizvedenu dugotrajnu imovinu u iznosu od 113.270,00 kn.

Financijska imovina na dan 31. prosinca 2016. godine iznosi 4.000,00 kn, a odnosi se na potraživanja za kazne.

Obveze na dan 31. prosinca 2016. godine iznose 353.420,00 kn, a odnose se na obveze za prosinac 2016. godine koje dospijevaju u siječnju 2017. godine. Sastoje se od naknada za plaće 254.926,00 kn, naknada za otpremninu 12.043,00 kn, jubilarne naknade 7.149,00 kn, naknada za prijevoz 4.245,00 kn, naknada za intelektualne usluge 2.900,00 kn, naknada ugovora o djelu 2.502,00 kn, naknada članovima Upravnog vijeća 14.997,00 kn, naknada za najam i režije 54.509,00 kn i naknada za službeno putovanje 150,00 kn.

FINANCIJSKI IZVJEŠTAJI

Financijski izvještaji sastavljeni su sukladno Pravilniku o financijskom izvještavanju u proračunskom računovodstvu ("Narodne novine", broj 3/15, 93/15, 135/15, 2/17 i 28/17) i u zakonskim rokovima predavani Financijskoj agenciji i Ministarstvu - Upravi za proračun i financije.

STRATEŠKI PLAN

U Strategiji Vladinih programa za razdoblje 2015.-2017. godine Agencija je u 2016. godini provodila program u dijelu koji je povezan s Općim ciljem 3. *Ravnomjerni regionalni razvoj* i posebnim ciljem 3.4. *Održivi razvoj prometnog sustava*.

U Strateškom planu Ministarstva za razdoblje 2016.-2018. godine Agencija je provodila program u dijelu koji je povezan sa Općim ciljem 1. *Održivi razvoj prometnog sustava*, Posebni cilj 1.4. *Razvijen sustav željezničkog i cestovnog prometa*, a način ostvarenja postavljenog posebnog cilja bio je 1.4.2. *Sigurnost kopnenog prometa*.

Tablica 6 – Strateški plan 2016.; Posebni cilj 1.4. – Razvijen sustav željezničkog i cestovnog prometa

Opći cilj	1. Održivi razvoj prometnog sustava				
Posebni cilj	1.4. Razvijen sustav željezničkog i cestovnog prometa				
Program u državnom proračunu	3114 Razvoj sustava željezničkog prometa 3110 Razvoj sustava cestovnog prometa				
Način ostvarenja	Aktivnost/ projekt u državnom proračunu	Pokazatelj rezultata	Polazna vrijednost	Ciljana vrijednost (2016.)	Ostvarena vrijednost (2016.)
1.4.2. Sigurnost kopnenog prometa	A840001 - Administracija i upravljanje Agencije K840002 - Informatizacija	1.4.2.1. Broj izdanih rješenja, inspekcijskih nadzora i pregleda sustava upravljanja sigurnošću (audita) odnosno riješenih upravnih predmeta iz područja djelovanja Agencije	613	615	755

Agencija je izdavanjem rješenja odnosno rješavanjem upravnih predmeta utjecala na povećanje razine sigurnosti željezničkog sustava. Značajno odstupanje od ciljane vrijednosti vezano je uz povećanje broja inspekcijskih nadzora i pregleda sustava upravljanja sigurnošću (audita). Kako bi se izbjegao rizik nerješavanja upravnih predmeta u predviđenim rokovima, obrada zaprimljenih zahtjeva, u smislu realizacije postavljenih ciljeva, provodila se primjenom multidisciplinarnog pristupa organizacije rada uz pojačanu koordinaciju između nadležnih uprava.

IZJAVA O FISKALNOJ ODGOVORNOSTI

U skladu sa Zakonom o fiskalnoj odgovornosti ("Narodne novine", broj 139/10, 19/14) ravnatelj Agencije, temeljem popunjenog Upitnika o fiskalnoj odgovornosti, potpisao je Izjavu o fiskalnoj odgovornosti kojom je potvrdio da su se sredstva zakonito, namjenski i svrhovito koristila te da je učinkovito i djelotvorno funkcionirao sustav financija, upravljanja i kontrola u okviru proračunski utvrđenih sredstava.

INVENTURA

Odlukom ravnatelja Agencije (KLASA: 406-08/16-01/1, URBROJ: 387-02-16-1) od 2. prosinca 2016. godine, proveden je popis imovine i obveza. Popisom računalne opreme, uredskog namještaja i ostale opreme nisu utvrđeni bilo kakvi manjkovi ili viškovi opreme. Obračun amortizacije izrađen je od strane ovlaštenog knjigovodstvenog servisa i pregledan od strane članova povjerenstva.

Na dan 31. prosinca 2016. stanje žiro računa i blagajne Agencije iznose 0,00 kn, a stanje obveza za prosinac 2016. iznosilo je 353.420,00 kn. Sve obveze podmirene su u siječnju 2017. godine.

Ukupne investicije u dugotrajnu imovinu Agencije u 2016. godini iznosile su 106.897,00 kn od čega 99.059,00 kn u nematerijalnu, a 7.838,00 kn u materijalnu dugotrajnu imovinu.

9. STANJE SIGURNOSTI ŽELJEZNIČKOG PROMETA U REPUBLICI HRVATSKOJ

Izvješća o sigurnosti

Temeljem odredbe članka 26. stavka 1. Zakona upravitelji infrastrukture i željeznički prijevoznici su obvezni svake godine Agenciji dostaviti izvješće o stanju sigurnosti u željezničkom prometu za prethodnu kalendarsku godinu.

Nadalje, temeljem stavka 2. istog članka Zakona, izvješće o sigurnosti mora sadržavati:

- podatke o ispunjavanju unutarnjih sigurnosnih ciljeva trgovačkog društva i rezultate planova sigurnosti;
- razvoj nacionalnih sigurnosnih pokazatelja i zajedničkih sigurnosnih pokazatelja utvrđenih u Prilogu 3. Zakona, u mjeri u kojoj se to odnosi na podnositelja izvješća;
- rezultate unutarnjeg nadzora sigurnosti;
- podatke o nedostacima i nepravilnostima u odvijanju željezničkog prometa i upravljanju željezničkom infrastrukturom koje mogu biti od značaja za Agenciju.

Sukladno Prilogu 3. Zakona i njegovim definicijama te metodologiji³, koja se primjenjuje u sigurnosnom izvješću ERA-a za Europsku uniju za 2016. u 2. poglavlju vezanom za podatke o nesrećama (eng. *Railway Safety Performance in the European Union 2016/2. Accident outcomes*), a vezano za usklađivanje sigurnosnog izvješća (eng. *Annual Safety Report for 2016.*) za ERA-u, Agencija je u daljnjoj analizi i razradi ovog izvješća o sigurnosti, posebno istaknula **ozbiljne nesreće** (eng. *Serious accident*) te **značajne nesreće** (eng. *Significant accidents*), kao i ostale podatke (posebno neke pretkazivače nesreća) za koje Agencija smatra da ih je potrebno istaknuti vezano za razvoj nacionalnih sigurnosnih pokazatelja.

Izvješća o sigurnosti za 2016. su podnijeli upravitelj infrastrukture – HŽ Infrastruktura d.o.o. i željeznički prijevoznici:

- HŽ Putnički prijevoz d.o.o.,
- HŽ Cargo d.o.o.,
- PPD Transport d.o.o. za prijevoz tereta,
- Rail Cargo Carrier – Croatia d.o.o.,
- Train Hungary Maganvastu Kft, Podružnica Zagreb,
- SŽ - Tovorni promet d.o.o., Podružnica Rijeka,
- Rail&Sea d.o.o..

Prema podacima upravitelja infrastrukture – HŽ Infrastrukture d.o.o. dobivenih iz izvješća o sigurnosti za 2016. godinu, **bilježi se poboljšanje većine sigurnosnih pokazatelja u željezničkom prometu** pri čemu je broj **ozbiljnih nesreća nepromijenjen u usporedbi s 2015.** (13 nesreća – što i dalje predstavlja smanjenje za 4 događaja u odnosu na prosjek 2011.-2015. godine), a broj **značajnih nesreća (23 nesreće) je smanjen za 4 nesreće** u odnosu na prethodno izvještajno razdoblje.

Upozoravajući pokazatelji odnose se na izvanredne događaje koji su ujedno i pretkazivači nesreća kategorije **puknuća tračnica i ispadi signalizacije u nesigurno stanje**. **Broj puknuća tračnica u odnosu na 2015. godinu povećan je 46,3 %**, dok je u usporedbi s petogodišnjim prosjekom povećan 85,6 %. U 2016. godini imali smo sedam **(7) ispada signalizacije u nesigurno stanje**,

³ Railway Safety Performance in the European Union – 2016 (<http://www.era.europa.eu/Document-Register/Documents/Railway%20Safety%20Performance%202016%20final%20E.pdf>)

dok ih u prethodnim godinama nismo imali. S obzirom da je za navedene sigurnosne pokazatelje **prijedena granica prihvatljivosti odstupanja od postavljenog sigurnosnog cilja**, upravitelj infrastrukture izradio je **akcijski plan s ciljem otklanjanja utvrđenih nesukladnosti**, a što je rezultat **opsežnog audita** sustava upravljanja sigurnošću **od strane Agencije u 2016. godini**, kako je navedeno u poglavlju 6. Audit sustava upravljanja sigurnošću kod upravitelja infrastrukture.

Tablica 7 – Ukupan i relativan broj (prema vlak-kilometrima) značajnih nesreća

ZNAČAJNE NESREĆE	Ukupan broj	Relativan broj (prema vlak-kilometrima)
Sudar vlaka sa željezničkim vozilom	0	0
Sudar vlaka s preprekom unutar slobodnog profila	0	0
Iskliznuća vlaka	2	9,4 E-08
Nesreće na ŽCP-ima, uključujući nesreće u kojoj sudjeluju pješaci na ŽCP-ima	5	2,3 E-07
Nesreća osoba koje uključuju željezničko vozilo u pokretu, osim samoubojstva i pokušaja samoubojstva	15	7,04 E-07
Požar u željezničkom vozilu	0	0
Ostalo	1	4,7 E-08
UKUPNO:	23	

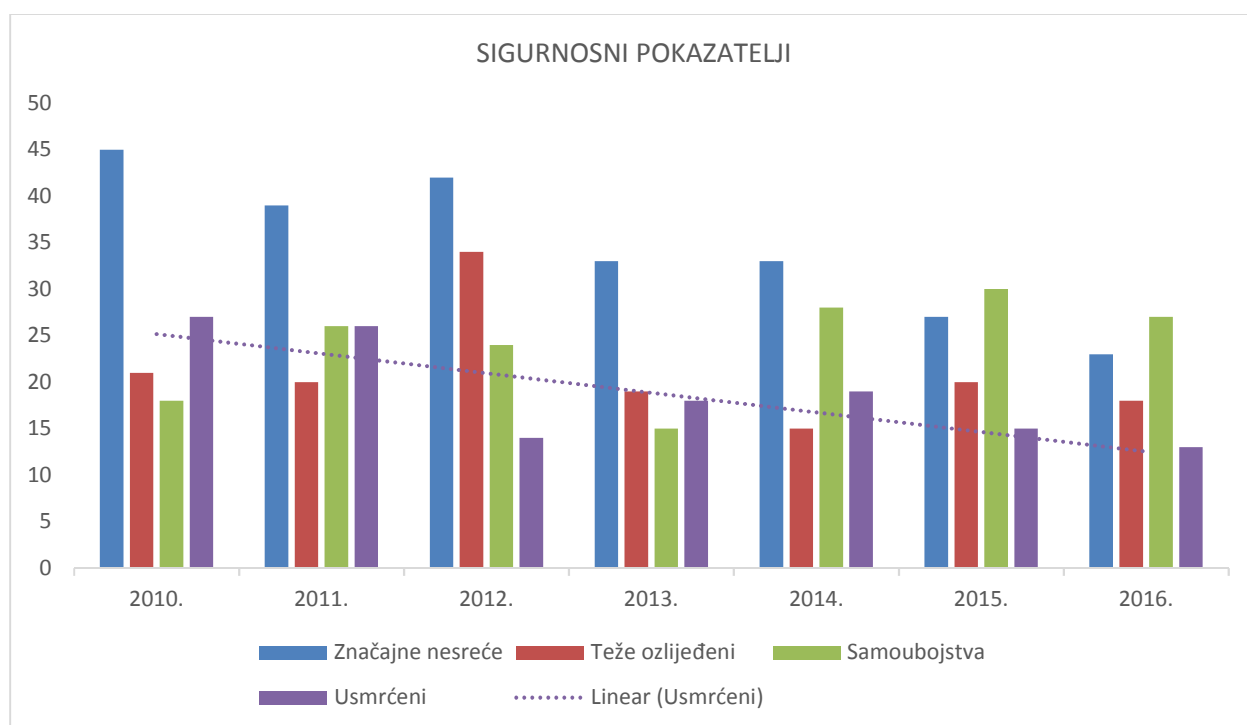
Izvor: Izvješće o sigurnosti za 2016. godinu, HŽ Infrastruktura d.o.o.

Tablica 8 – Pregled najvažnijih sigurnosnih pokazatelja za razdoblje 2010.-2016. godine (sukladno ERA metodologiji)

Godina	Značajne nesreće	Teže ozlijeđeni	Samoubojstva	Usmrćeni
2010.	45	21	18	27
2011.	39	20	26	26
2012.	42	34	24	14
2013.	33	19	15	18
2014.	33	15	28	19
2015.	27	20	30	15
2016.	23	18	27	13

Izvor: Izvješće o sigurnosti za 2016. godinu, HŽ Infrastruktura d.o.o.

Slika 2 – Pregled najvažnijih sigurnosnih pokazatelja za razdoblje 2010.-2016. godine (sukladno ERA metodologiji)

Prema podacima upravitelja infrastrukture – HŽ Infrastrukture d.o.o. dobivenih iz izvješća o sigurnosti za 2016. godinu, uzimajući u obzir izvanredne događaje koji pripadaju skupini značajnih nesreća i ozbiljnih nesreća, treba naglasiti da se velik broj takvih događaja dogodio na željezničko-cestovnim prijelazima osiguranim signalno-sigurnosnim uređajima što i dalje upućuje na veliku nedisciplinu ponajprije vozača cestovnih vozila. Svako ponašanje sudionika u cestovnom prometu prilikom prelaska željezničke pruge kada to nije dopušteno, pogotovo na prijelazima osiguranim signalno-sigurnosnim uređajima, trebalo bi tretirati kao ugrožavanje sigurnosti željezničkog prometa jer se takav događaj dogodio na dijelu ceste za koji je nadležan upravitelj željezničke infrastrukture. Povećanje udjela ŽCP-a na željezničkoj mreži Republike Hrvatske osiguranih odgovarajućim signalno-sigurnosnim uređajima samo po sebi pridonosi povećanju sigurnosti željezničkog, ali i cestovnog prometa. Neodgovorno ponašanje sudionika u cestovnom prometu na mjestu prijelaza ceste preko željezničke pruge treba i dalje nastojati spriječiti ne samo tehničkim mjerama, već i drugim sigurnosnim mjerama (edukacija, promidžba sigurnosne kulture i sl.). Koliko je ozbiljan ovaj problem govori i činjenica da je prema navedenom godišnjem izvješću HŽ

Infrastrukture d.o.o. u 2016. godini **zabilježeno 447 lomova polubranika što se može smatrati ugrožavanjem sigurnosti željezničkog prometa.**

Tablica 9 – Ukupan broj ozbiljnih nesreća u 2016. godini i uzroci nastanka istih

OZBILJNE NESREĆE	Ukupno - 2016	Osobni propust radnika HŽ Infrastrukture	Osobni propust radnika prijevoznika	Tehnički nedostatak na infrastrukturnim podstavcima	Tehnički nedostatak na vučnim i vučenim vozilima	Vremenska nepogoda	Nesmotreno ili zlonamjerno djelovanje putnika	Nesmotreno ili zlonamjerno djelovanje korisnika ŽCP-a	Nesmotreno ili zlonamjerno djelovanje neovlaštenih osoba	Nesmotreno ili zlonamjerno djelovanje trećih osoba
Sudar vlakova	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Iskliznuće vlaka	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Nesreće na ŽCP-ima	2	0	0	0	0	0	0	2	0	0
Nesreće osoba koje su prouzročila željeznička vozila u pokretu	9	0	0	0	0	0	0	0	9	0
Sudar ili iskliznuće pri manevriranju	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Sudar ili iskliznuće željezničkih vozila za posebne namjene	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Požari ili eksplozije na željezničkim vozilima	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Druge ozbiljne nesreće	2	0	0	0	0	0	0	0	2	0
UKUPNO:	13	0	0	0	0	0	0	2	11	0

Izvor: Izvješće o sigurnosti za 2016. godinu, HŽ Infrastruktura d.o.o.

Tablica 10 – Pregled putničkog i teretnog prijevoza u razdoblju 2010.-2016. godine

Godina	Putnički km (x10 ⁹)	Teretni tonski km (x10 ⁹)
2010.	1,742	2,618
2011.	1,486	2,438
2012.	1,103	2,332
2013.	0,948	2,086
2014.	0,927	2,119
2015.	0,951	2,183
2016.	0,836	2,160

Izvor: <http://www.dsz.hr/>

Godina	Putnički vlakkm (x10 ⁶)	Teretni vlakkm (x10 ⁶)	Ostali vlakkm (x10 ⁶)	Ukupno vlakkm (x10 ⁶)
2010.	16,9	5,3	1,9	24,1
2011.	18,3	5,3	2,0	25,6
2012.	18,2	5,9	1,6	25,7
2013.	16,7	5,2	0,6	22,5
2014.	15,2	5,1	0,6	20,9
2015.	14,9	5,0	0,6	20,9
2016.	15,3	5,3	0,5	21,2

Izvor: HŽ Putnički promet d.o.o., HŽ Infrastruktura d.o.o.- Godišnje izvješće za 2016. godinu

Na kraju ovog dijela Izvješća potrebno je istaknuti neke od podataka vezanih za nedostatke i nepravilnosti u odvijanju željezničkog prometa i upravljanja željezničkom infrastrukturom **za koje upravitelj infrastrukture – HŽ Infrastruktura d.o.o. kroz svoje Izvješće o sigurnosti za 2016. godinu smatra da su značajni za Agenciju:**

1. **Problemi vezani za industrijske kolosjeka** koji se ponavljaju iz prijašnjih godina – vlasnici industrijskih kolosjeka nisu izvjestili upravitelja željezničke infrastrukture o provedenom nadzoru stanja tehničke ispravnosti tih kolosjeka sukladno odredbama Pravilnika RH-603.
2. **Nepravilnosti na građevinskom infrastrukturnom podsustavu u 2016. godini**, a koje se odnose na **puknuća tračnica i kvarove skretnica**. Upravitelj infrastrukture navodi ukupno 487 neispravnosti, od toga 107 puknuća tračnica (najviše na prugama M101 i M202), te 242 kvara skretnica (najviše na pruzi M202). Isto tako navodi se da su glavni razlozi ovih nepravilnosti nastali usljed dotrajalosti i zamora materijala što traži znatna sredstva za rekonstrukciju i remonte.

10. PREGLED AKTIVNOSTI AGENCIJE

10.1 Rad Upravnog vijeća

Upravno vijeće Agencije u 2016. godini održalo je 5 sjednica na kojima je raspravljalo o pitanjima važnim za obavljanje poslova iz djelokruga Agencije te donosilo opće i posebne akte sukladno propisanoj nadležnosti.

Upravno vijeće donijelo je sljedeće akte:

- Godišnji financijski izvještaj Agencije za 2015. godinu;
- Financijski plan Agencije za razdoblje 2016. – 2018. godina;
- Izmjene i dopune Financijskog plana Agencije za 2016. godinu;
- Financijski plan Agencije za razdoblje 2017. – 2019. godina;
- Odluku o naknadi za rad članovima Upravnog vijeća Agencije;
- Godišnji program rada i razvoja Agencije za 2017. godinu.

Upravno vijeće raspravljalo je o temama važnim za rad Agencije, kako slijedi:

- Upravni nadzor nad radom Agencije (utvrđivanje zakonitosti rada i postupanja Agencije) proveden u razdoblju od 2. do 4. ožujka 2016. godine od strane Ministarstva, mjere naložene Agenciji (po obavljenom upravnom nadzoru) od 31. ožujka 2016. godine i korektivne radnje kojima je Agencija naloženo provela;
- Izvješće o radu Agencije za 2015. godinu;
- Zapošljavanje u Agenciji sukladno odobrenju Ministarstva;
- Realizacija Godišnjeg programa rada i razvoja Agencije za 2016. godinu;
- Stanje sigurnosti kod upravitelja infrastrukture – HŽ Infrastruktura d.o.o. (2. ciklus audita sustava upravljanja sigurnošću);
- Direktiva (EU) 2016/798 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. svibnja 2016. godine o sigurnosti željeznica, Direktiva (EU) 2016/797 Europskog parlamenta i vijeća od 11. svibnja 2016. o interoperabilnosti željezničkog sustava u Europskoj uniji (preinake), Uredba (EU) 2016/796 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. svibnja 2016. godine o Agenciji Europske unije za željeznice i stavljanje izvan snage Uredbe (EZ) br. 881/2004 ;
- Stanje sigurnosti na kolodvoru Zagreb-Zapadnom kolodvoru vezano uz prijevoz opasnih tvari;
- Stanje sigurnosti u dijelu željezničko-cestovnih prijelaza za koje nisu izdane dozvole ili su uočeni kvarovi.

10.2 Postupanje i rješavanje upravnih stvari

Agencija je u 2016. godini postupala i rješavala u upravnim stvarima temeljem javnih ovlasti te je riješila ukupno 755 predmeta (uključujući audite SMS-a, te inspekcijske nadzore i preglede) donoseći upravne akte iz područja svoje nadležnosti utvrđene Zakonom (rješenja, uvjerenja, potvrde, dozvole, odobrenja, ovlaštenja i slično) primjenjujući pri tom odredbe propisa kojima se uređuje upravni postupak.

Tablica 11 – Broj i struktura rješениh predmeta u 2016. godini

Br.	Opis predmeta	Broj rješениh predmeta u 2016.
1.	Uvjerenja o sigurnosti za upravitelja infrastrukture	6
2.	Odobrenja za puštanje u uporabu strukturnih podsustava prema zahtjevima upravitelja infrastrukture	15
3.	Odobrenja za pokusni rad prometno-upravljačkog i signalno-sigurnosnog podsustava	2
4.	Odobrenja za pokusne pružne dionice na zahtjev upravitelja infrastrukture	4
5.	Potvrde o sigurnosti za željezničke prijevoznike	9
6.	Odobrenja za puštanje u uporabu vozila	77
7.	Dozvole za strojovođe	295
8.	Ovlašćivanje centara za osposobljavanje i ispitivače	5
9.	Upis u Registar vozila (2015) - potvrde	16
10.	Inspekcija - rješenja	8
11.	Rješenja za ECM (subjekt nadležan za održavanje)	0
12.	Auditi SMS-a kod upravitelja infrastrukture	4
13.	Auditi SMS-a kod željezničkih prijevoznika	7
14.	Auditi ECM-a	0
15.	Inspekcija - nadzor	26
16.	Inspekcija - pregledi	281
17.	UKUPNO	755

10.3 Ostali poslovi koje su obavljali zaposlenici Agencije

Pored rješavanja u upravnim stvarima temeljem javnih ovlasti, zaposlenici Agencije u 2016. godini pružali su stručnu pomoć tijelima Agencije, izrađivali nacрте prijedloga općih i pojedinačnih akata, vodili brigu o objavi općih akata, obavljali poslove administratora informatičkog sustava, pripremali stručne podloge i nacрте prijedloga propisanih izvješća i analiza, očitovanja s primjedbama, prijedlozima i mišljenjima na nacрте prijedloga propisa iz nadležnosti drugih tijela državne uprave koji se odnose na rad Agencije, sudjelovali u radu stručnog savjetodavnog tijela ravnatelja - Kolegija te u radu drugih radnih tijela osnovanih od strane ravnatelja. Osim toga, pripremali su materijale i prisustvovali sjednicama Upravnog vijeća te obavljali i druge poslove prema nalogu tijela Agencije. Nadalje, sudjelovali su u aktivnostima koje se odnose na suradnju Agencije s tijelima javne vlasti nadležnim za željeznički sustav Republike Hrvatske u dijelu sigurnosti i interoperabilnosti, opisano u poglavlju 12. Izvješća te u aktivnostima koje se odnose na suradnju Agencije s tijelima nadležnim za sigurnost u Europskoj uniji, opisano u poglavlju 11. Izvješća.

Obzirom da je Agencija i tijekom 2016. godine pokušala ublažiti moguće negativne posljedice nedovoljnog broja izvršitelja primjenom multidisciplinarnog pristupa u organizaciji rada, zaposlenici su pored poslova radnih mjesta na koja su raspoređeni obavljali i druge poslove, npr. poslove glavnog inženjera za signalno-sigurnosni i prometno-upravljački podsustav obavljao je glavni inženjer za područje željezničke infrastrukture, inspekcijски nadzor signalno-sigurnosnog i prometno-upravljačkog podsustava obavljao je inženjer specijalist za inspekcijски nadzor građevinskog podsustava, dok je glavni inženjer za registar vozila temeljem posebnog ovlaštenja

obavljao inspekcijski nadzor vučenih vozila. Slično tome auditiranje sustava upravljanja sigurnošću kod upravitelja infrastrukture, trgovačkog društva – HŽ Infrastruktura d.o.o. obavljao je ravnatelj Agencije s obzirom na iskustvo, kompetencije i odgovarajuće obrazovanje (certifikate) koje posjeduje za ove poslove.

Navedeni pristup organizaciji rada podrazumijeva posjedovanje dodatnih znanja i vještina osobito za obavljanje audita sustava upravljanja sigurnošću, pa je Agencija tijekom 2016. provela procese stručnog usavršavanja zaposlenika u područjima primjene norme HRN EN ISO 9001:2015 (tečaj za vodeće auditore – engl. *Lead Assessors*) te upravljanja rizicima. Isto tako svi zaposlenici su obrazovani za rad u novom programskom rješenju koje omogućuje sustavno upravljanje predmetima i aktima, odnosno dokumentacijom te nadzor i upravljanje nad provedbom poslovnih procesa Agencije (DMS). **Treba istaknuti da je potpunim uvođenjem DMS-a u 2016. godini Agencija znatnije unaprijedila svoj administrativni rad**, posebno u pogledu upravljanja dokumentacijom upravnih predmeta koji se sada vode elektroničkim putem čime je omogućeno cjelovito vođenje i pregled zaprimljenih, obrađenih i riješenih predmeta.

11. SURADNJA S EUROPSKOM AGENCIJOM ZA ŽELJEZNICE I TIJELIMA NADLEŽNIM ZA SIGURNOST UNUTAR EUROPSKE UNIJE

Na međunarodnoj razini Agencija, kao nacionalno tijelo nadležno za sigurnost u smislu europskog željezničkog zakonodavstva, surađuje s Europskom agencijom za željeznice⁴ te tijelima nadležnim za sigurnost drugih država članica (NSA). ERA koordinira aktivnu razmjenu mišljenja i iskustava tijela nadležnih za sigurnost zemalja članica Europske unije. U sklopu projekata Europske komisije i ERA-e, zaposlenici Agencije sudjelovali su na sljedećim skupovima:

- 40. plenarna sjednica mreža nacionalnih tijela za sigurnost (engl. *40th plenary meeting of the Network of National Safety Authorities*), održana u Valenciennesu 27. i 28. siječnja 2016. godine;
- 41. plenarna sjednica mreža nacionalnih tijela za sigurnost (engl. *41st plenary meeting of the Network of National Safety Authorities*), održana u Valenciennesu 18. i 19. svibnja 2016. godine (u sklopu ove sjednice ravnatelj Agencije je držao prezentaciju o poboljšanjima koja su provedena u Agenciji nakon ERA audita u 2015., pod nazivom: „*Feed-back from NSA Cross-audit Croatia*“; bila je to prva prezentacija koju je neki predstavnik Agencije imao na plenarnoj sjednici nacionalnih mreža);
- 42. plenarna sjednica mreža nacionalnih tijela za sigurnost (engl. *42nd plenary meeting of the Network of National Safety Authorities*), održana u Valenciennesu 27. i 28. rujna 2016. godine;
- 43. plenarna sjednica mreža nacionalnih tijela za sigurnost (engl. *43rd plenary meeting of the Network of National Safety Authorities*), održana u Valenciennesu 15. i 16. studenog 2016. godine;
- Sudjelovanje u raznim radnim grupama i radionicama ERA:
 - Radionice na temu: "Upravljanje rizicima u području prijevoza opasnih tvari", priprema za izradu vodiča te prijedlog direktive iz područja prijevoza opasnih tvari;
 - Radionice na temu: "Europski registar vozila (ECVVR/ERATV)", u sklopu kojih je razmatran razvoj IT rješenja koja će pridonijeti lakšoj razmjeni podataka između nacionalnih tijela nadležnih za sigurnost željezničkog prometa, osobito podataka o odobrenim vozilima/ tipovima vozila i njihovim tehničkim karakteristikama;
 - Sudjelovanje u radnoj grupi ERA i sastancima/radionicama vezano za "Autorizaciju vozila u sklopu 4. željezničkog paketa (VA)", razumijevanje novih uloga i podjela odgovornosti, tj. nadležnosti između ERA-e i nacionalnih tijela zaduženih za sigurnost željezničkog prometa;
 - Sudjelovanje u radnoj grupi ERA te sastancima/radionicama vezano za: „Jedinstveni sustav izdavanja sigurnosnih potvrda željezničkim prijevoznicima u sklopu 4. RWP (SSC)“
 - Sastanci na temu razmjene iskustava vezano za: "Certifikaciju subjekata nadležnih za održavanje vozila (ECM-a)";
 - Radionice na temu: "Zajedničke sigurnosne metode (CSM) – izmjene u sustavu certificiranja/prepoznavanja tijela za ocjenu sukladnosti u sklopu 4. željezničkog paketa", početak priprema za implementaciju; primjena Uredbe 402/2013 – iskustva oko prepoznavanja/akreditacije neovisnog tijela RASBo;
 - "Praktična primjena aplikacije *One stop shop* kao alata za izdavanja potvrda o sigurnosti" – izmjene u sustavu izdavanja potvrda o sigurnosti u sklopu 4. željezničkog paketa", početak priprema za implementaciju;

⁴ Sukladno uredbi (EU) 2016/796 Europska agencija za željeznice (European Railway Agency-ERA) u lipnju 2016. godine mijenja ime u Agencija Europske unije za željeznice (European Union Agency for Railways).

- Radne grupe i radionice: "TAP/ TAF TSI" , pokretanje procesa primjene navedenih obvezujućih akata u Republici Hrvatskoj;
- Radne grupe: "Monitoring prijavljenih tijela-NoBo-a", stanje tržišta NoBo-a, problemi s akreditacijom, nadzorom rada i kvalitete rada;
- Radne grupe: "ERTMS track side approval under the 4th RWP", izmjene u sustavu izdavanja odobrenja za puštanje u uporabu dijelova infrastrukturnih podsustava u sklopu 4. željezničkog paketa", početak priprema za implementaciju;
- Suorganizacija 3. i 4. Regionalne radionice TAF TSI s talijanskim tijelom nadležnim za sigurnost, koje su održane u Milanu 14. ožujka 2016. godine i u Rimu 7. i 8. lipnja 2016. godine, na kojima su pored nacionalnih sigurnosnih tijela bili prisutni i željeznički prijevoznici, upravitelji infrastrukture i proizvođači željezničke opreme;
- Sastanci i radionice: "Administrative Board" ERA;
- Sjednica stalne radne skupine RID eksperata za prijevoz opasnih tvari u željezničkom prometu, održana od 21. studenog do 24. studenog 2016. godine u Pragu s konačnim ciljem izrade prijedloga za donošenje odluka oko izmijene teksta RID-a za 2019. godinu;
- Regionalna radionica u organizaciji mađarskog NSA (NKH) vezano za uvođenje 4. RWP (engl. *4th Regional EU Agency for Railways Workshop on the European Railway Innovation*) - Aktualne teme vezane za interoperabilnost i sigurnost željezničkog prometa na području EU, novine koje donosi potpuna implementacija direktiva u nacionalna zakonodavstva, a održana u Budimpešti 6. prosinca 2016. godine.

12. SURADNJA S TIJELIMA NADLEŽNIM ZA SIGURNOST UNUTAR REPUBLIKE HRVATSKE

Ministarstvo, Agencija i Agencija za istraživanje nesreća u zračnom, pomorskom i željezničkom prometu (u daljnjem tekstu: AIN), kao tijela javne vlasti nadležna za željeznički sustav Republike Hrvatske surađuju s ciljem ostvarenja sigurnosti i interoperabilnosti željezničkog sustava.

Agencija je tijekom 2016. godine pratila, promicala i provodila regulatorni okvir sigurnosti uključujući i nacionalna sigurnosna pravila, sudjelovala u izradi nacрта prijedloga zakonskih i podzakonskih propisa potrebnih za obavljanje sigurnog tijeka željezničkog prometa iz nadležnosti Ministarstva te surađivala s drugim tijelima javne vlasti radi usklađivanja aktivnosti u smislu podizanja razine sigurnosti željezničkog sustava.

Tijekom 2016. godine Agencija je surađivala s Ministarstvom u postupcima donošenja propisa u dijelu davanja mišljenja/očitovanja na nacрте prijedloga ili kroz izravno sudjelovanje u radu povjerenstava za izradu nacрта prijedloga kako slijedi:

- Prijedlozi izmjena i dopuna Zakona o regulaciji tržišta željezničkih usluga (očitovanje);
- Prijedlozi izmjena i dopuna Zakona o željeznici (očitovanje);
- Zakon o kombiniranom prijevozu tereta (povjerenstvo);
- Pravilnik o načinu i uvjetima za sigurno odvijanje i upravljanje željezničkim prometom (povjerenstvo);
- Program rješavanja željezničko-cestovnih prijelaza i pješačkih prijelaza preko pruge (povjerenstvo).

Tijekom 2016. godine Agencija je održavala kontinuiranu suradnju s AIN-om. Pri tome treba istaknuti suradnju u sklopu istražnih postupaka te poduzimanju radnji u vezi sa sigurnosnim preporukama (sukladno članku 118. stavku 5. Zakona).

Agencija je u 2016. godini zaprimila 13 sigurnosnih preporuka koje su detaljno analizirane i koje su u sklopu SMS audita raspravljene s upraviteljem infrastrukture - HŽ Infrastruktura d.o.o. i relevantnim željezničkim prijevoznicima. Isti su sukladno sigurnosnim preporukama pokrenuli korektivne radnje vezano za realizaciju sigurnosnih mjera kroz svoje sustave upravljanja sigurnošću.

Agencija je tijekom 2016. godine započela s redovitim sastancima s AIN-om i održala dva sastanka na kojima su raspravljene sljedeće sigurnosne teme:

- Stanje sigurnosti kod upravitelja infrastrukture – HŽ Infrastruktura d.o.o.;
- Pregled izvješća AIN-a u 2016. godini te izdanih sigurnosnih preporuka s naglaskom na preporuke upravitelja infrastrukture;
- Djelovanje uz sigurnosne preporuke;
- Izvješća AIN-a vezano uz pojedine nesreće;
- Inspekcijski nadzor Agencije nakon objavljivanja izvješća o nesrećama.

Suradnja s Hrvatskom regulatornom agencijom za mrežne djeletnosti (u daljnjem tekstu: HAKOM), koja obavlja regulatorne poslove u području željezničkih usluga i zaštite prava putnika te inspekcijski nadzor, bila je također značajna za Agenciju u 2016. godini s obzirom na aktivnosti koje su se odvijale u tom pogledu. Potrebno je istaknuti niz sastanaka s HAKOM-om i Ministarstvom te okruglih stolova u organizaciji HAKOM-a, na kojim su pored predstavnika Ministarstva i Agencije sudjelovali željeznički prijevoznici i upravitelj infrastrukture, a na kojima su se uglavnom kroz konstruktivni dijalog raspravljala pitanja vezana uz izdavanje dozvola za puštanje u uporabu vozila, uvjerenja/potvrde o sigurnost, liberalizaciju tržišta željezničkog

prijevoza te razmatrale primjedbe prijevoznika na uvjete korištenja infrastrukture, izadavanje sigurnosnih rješenja i slično. Posebno u tom sklopu treba istaknuti sudjelovanje na 4. okruglom stolu dionika tržišta željezničkih usluga, održanom 9. veljače 2016. godine u prostorima Fakulteta prometnih znanosti, gdje je Agencija imala prezentaciju na dvije teme:

- Sigurnost i interoperabilnost željezničkog sustava Republike Hrvatske;
- Uvjerenje o sigurnosti za operatore uslužnih objekata.

13. JAVNOST RADA AGENCIJE

Javnost rada Agencije, prema Zakonu, Statutu i općim aktima Agencije, osigurava se dostupnošću informacija o radu i poslovanju sredstvima javnog priopćavanja, objavom na internet stranici Agencije, za javnost otvorenim sjednicama Upravnog vijeća Agencije, dostavljanjem propisanih izvješća Vladi i ERA-i te provedbom odredaba Zakona o pravu na pristup informacijama ("Narodne novine", br. 25/13 i 85/15).

Sukladno navedenim propisima, ne dovodeći u pitanje prethodno navedenu obvezu podnošenja godišnjeg izvješća o radu u prethodnoj godini uključujući i financijskog izvješća, kada to Vlada zatraži Agencija je obvezna podnositi izvješća o svom stručnom radu i financijskom poslovanju te o pojedinim specifičnim pitanjima iz svog djelokruga rada i za razdoblje kraće od godinu dana. Pored toga, Agencija je obvezna svake kalendarske godine podnositi ERA-i izvješće o svojim aktivnostima u prethodnoj godini, a koje obuhvaća informacije određene Zakonom.

Agencija, kao pravna osoba s javnim ovlastima, obvezna je postupati na način propisan Zakonom o pravu na pristup informacijama. Sukladno tome, Izvješće o provedbi Zakona o pravu na pristup informacijama za 2016. godinu dostavljeno je Povjerenici za informiranje 25. siječnja 2017. godine, u zakonskom roku. Prema navedenom Izvješću, Agencija je u 2016. godini zaprimila 5 zahtjeva za pristup informacijama, od kojih je 5 zahtjeva u cijelosti usvojeno, te su korisnicima prava tražene informacije dostavljene u primjerenom roku.

Budući da Agencija u izvještajnom razdoblju nije imala adekvatne administrativne kapacitete, poslove vezane za ostvarivanje načela javnosti rada i provedbe obveza propisanih navedenim Zakonom obavljala je u skladu s tako zadanim uvjetima. S ciljem što veće otvorenosti i javnosti djelovanja Agencija je i tijekom 2016. godine na vlastitoj internet stranici nastavila objavljivati sve bitne informacije (osnovni podaci, ustrojstvo, nadležnost, odluke, propisi, planovi, izvješća, upute, natječaji, najčešće tražene informacije, podaci za kontakt i sl.). Financijski plan Agencije, kao proračunskog korisnika, sastavni je dio financijskog plana Ministarstva te su ove informacije dostupne javnosti i putem internetskih stranica Ministarstva.

14. POBOLJŠANJA KOJA JE PROVELA AGENCIJA NAKON AUDITA EUROPSKE AGENCIJE ZA ŽELJEZNICE

Poboljšanja koja su provedena u Agenciji tijekom 2016. prema nalazima vanjskog audita od strane ERA-e (*Cross-audit*)

Sukladno završnom izvješću ERA-e s audita od 6. listopada 2015. godine – Procjena stanja aktivnosti nacionalnog tijela za sigurnost u Hrvatskoj (engl. *Assessment of NSA activities in the Croatian NSA*) poduzete su odgovarajuće korektivne akcije za poboljšanja unutar Agencije koje su opisane i dostavljene ERA-i u Planu korektivnih akcija od 29. listopada 2015. godine (engl. *Corrective action plan*). Detaljna razrada navedenih poboljšanja opisana je u Akcijskom planu i Programu rada i razvoja Agencije za 2016. godinu.

Spomenuta poboljšanja ravnatelj Agencije je predstavio i obrazložio (u Prezentaciji⁵) u prostorijama ERA-e u sklopu 41. Plenarne sjednice mreže nacionalnih nacionalnih tijela za sigurnost koja je u organizaciji ERA-e održana od 18. do 19. svibnja 2016. godine u Valenciennesu u Francuskoj (engl. *41st NSA Network Plenary meeting*).

U nastavku navodimo poboljšanja koja su kroz spomenutu prezentaciju obrazložena u ERA-i, koja je sukladno nalazima audita Agencija započela provoditi u 2015. godini te koja je dalje unapređivala i dosljedno provodila u 2016. godini. Opisana poboljšanja obuhvaćaju sljedeća područja unutar sigurnosno zakonodavnog okvira iz nadležnosti Agencije kao i organizacijska poboljšanja:

- Potvrda i uvjerenje o sigurnosti (SCA)
- Dozvola za puštanje strukturnih podsustava u uporabu (APS)
- Nadzor sigurnosti željezničkog prometa (SUP)
- Organizacijska sposobnost (OC).

U narednom dijelu teksta navode se pozitivni nalazi, dobra poslovna praksa i područja poboljšanja sukladno nalazima i tekstu izvješća kojeg je ERA-a krajem 2015. godine dostavila Agencije; te postignuti rezultati (poboljšanja) koja je Agencija ostvarila u 2016. godini.

Potvrda i uvjerenje o sigurnosti (SCA)

Pozitivni nalazi i dobra poslovna praksa: Osnovni uvjeti za obavljanje poslova, sukladno propisanoj nadležnosti Agencije kao neovisnog tijela, ispunjeni su u travnju 2013. godine i od tada se unutar Agencije ostvaruju bitna unapređenja za sigurnost. Postoji transparentan način rada koji je dostupan javnosti, a podnositelji zahtjeva koji koriste usluge Agencije tretiraju se na pravedan način. Postoji proaktivni način rada sa željezničkim sektorom da bi se olakšao rad i jednostavnije pristupilo rješavanju zahtjeva.

Područja poboljšanja potpomognuta Akcijskim planom: Agencija mora poduzeti potrebne korake u ocjeni sustava upravljanja sigurnošću (SMS) željezničkih prijevoznika i postepeno smanjiti usredotočenost na važnost sigurnosnih potvrda B u korist sigurnosnih potvrda A. Željeznički prijevoznici (RU) i upravitelji infrastrukture (IM) trebaju dobiti više pomoći oko vođenja u upravljanju i ocjeni sigurnosti/procjeni rizika. Potrebno je osigurati bolji sustav vođenja

⁵ Prezentacija pod nazivom: “NSA Cross-audit Programme-Croatian NSA, Follow-up after NSA cross-audit”; NSA Network Meeting, Valenciennes, 18th May 2016, Želimir Delač-Director of the Croatian NSA; objavljeno na ERA extranet stranicama

dokumenta, upravljanje projektima (predmetima koje vodi Agencija) te omogućiti bolje planiranje i jasne procedure za vođenje postupaka (povezanost administrativnih procedura s EU regulativom).

Postignuti rezultati: Poboľšan je postojeći postupak za izdavanje potvrde o sigurnosti željezničkog prijevoznika sukladno planiranim poboljšanjima i preporukama audita. Formirani su audit timovi za nadzor SMS-a kod željezničkih prijevoznika/upravitelja infrastrukture i sukladno utvrđenim terminima iz Akcijskog plana provedena su sustavna auditiranja tijekom 2016. godine. Tijekom rujna do prosinca 2016. godine Agencija je kod upravitelja infrastrukture – HŽ Infrastrukture d.o.o. obavila drugi ciklus sustavnih audita SMS-a, temeljem kojeg su utvrđena odgovarajuća poboljšanja sustava i izdano novo sigurnosno uvjerenje.

Dozvola za puštanje strukturnih podsustava u uporabu (APS)

Pozitivni nalazi i dobra poslovna praksa: Na internet stranicama Agencije (www.asz.hr) navedene su upute podnositeljima zahtjeva vezano za izdavanje dozvola. Utvrđeno je da postoji jasan upravni postupak s potrebnim zapisima i dokumentacijom, te jasan postupak za žalbe. U Agenciji postoji ekspertni tim s iskustvom i znanjem za ovo područje, a Agencija više ne obavlja poslove provjere podsustava vozila i izdavanja potvrda o sukladnosti s nacionalnim pravilima što je sada u nadležnosti imenovanog tijela (DeBo).

Područja poboljšanja potpomognuta Akcijskim planom: Ne postoji formalni, dokumentirani postupak vezano za izdavanje dozvola i dio postupka ovisan je o individualnim procjenama. U odgovarajućoj internoj proceduri treba jasno definirati ulogu DeBo-a, a uloga Agencije po tom pitanju mora biti minimalna.

Postignuti rezultati: Unaprijeđen je i stavljen u provedbu interni postupak za puštanje u uporabu strukturnog podsustav vozila (APS) u skladu s novim nacionalnim pravilnikom za vozila te je jasno definirana uloga DeBo-a u postupku izdavanja odobrenja za puštanje vozila u uporabu. Obzirom na Zakonom prenijetu nadležnost za obavljanje provjere podsustava vozila i izdavanje potvrda o sukladnosti s nacionalnim pravilima na DeBo, uloga Agencije u tom pogledu sada je minimalna.

Nadzor sigurnosti željezničkog prometa (SUP)

Pozitivni nalazi i dobra poslovna praksa: Agencija posjeduje plan inspeksijskog nadzora kojim su postavljeni tehnički ciljevi i količine nadzora – pregleda za inspektore. Inspektori imaju odgovarajuća znanja, iskustvo, naobrazbu (položene ispite za inspektore) te su kompetentni za poslove koje obavljaju.

Područja poboljšanja potpomognuta Akcijskim planom: Agencija treba razmotriti razvoj strateškog plana inspekcije zasnovanog na procjeni rizika. Fokus inspekcija mora biti na nadzoru SMS-a te kontinuiranim poboljšanjima sustava prema filozofiji kvalitete: planiraj-provedi-kontroliraj-unaprijedi (engl. *plan-do-check-act*). U Agenciji nema dovoljno inspektora i drugih zaposlenika koji su osposobljeni/obrazovani za procjene rizika i provođenje SMS audita (potrebno je da se novi zaposlenici Agencije obrazuju za upravljanje rizicima i provođenje audita). Potrebno je otkloniti preklapanja nadležnosti inspektora i auditora Uprave za željeznička vozila koja se pojavljuju prilikom pregleda subjekta nadležnog za održavanje (ECM).

Postignuti rezultati: Agencija je pokrenula dizajniranje poboljšanog postupka za nadzor željezničkog sustava (vezano i za audite SMS-a) u kojem će biti definirane veze između postupka SUP i SCA. Izrađeni su planovi za obrazovanje zaposlenika Agencije za upravljanje/procjenu

rizika koji utječu na sigurnost te tehnike internih/eksternih audita, a jedan dio djelatnika je tijekom 2016. godine (sukladno raspoloživim financijskim sredstvima) pohađao tečaj za upravljanje rizicima te za vodeće auditore prema metodologiji norme HRN EN ISO 9001. Poduzeti su odgovarajući koraci u provedbi SMS audita kod RU i IM (kako je već naglašeno obavljen je i drugi audit SMS-a kod HŽ Infrastrukture d.o.o., a ostali auditi odvijali su se sukladno Akcijskom planu za 2016. godinu). Vezano za poboljšano upravljanje projektima, upravnim predmetima koji su u nadležnosti Agencije, realiziran je projekt uvođenja informatičkog sustava za upravljanje dokumentima (DMS). Kako ne bi došlo do preklapanja u nadzoru ECM-a osnovan je tim za ECM koji se sastoji od zaposlenika iz Uprave za željeznička vozila i Uprave za poslove inspekcije, koji sada zajednički rade na uspostavi zacrtanih ciljeva u pogledu nadzora ECM-a.

Organizacijska sposobnost (OC)

Pozitivni nalazi i dobra poslovna praksa: Agencija je neovisna u provođenju svojih nadležnosti definiranih Zakonom, a odgovorna je Vladi. Upravno vijeće se sastoji od tehničkih eksperata (sveučilišni profesori s Fakulteta prometnih znanosti u Zagrebu, stručni specijalisti Ministarstva i stručnjaci iz željezničkog sektora u mirovini). ERA-in audit tim je tijekom audita izrazio zadovoljstvo radom novog ravnatelja Agencije i aktivnostima koje poduzima, a osobito njegovim Akcijskim planom koji je u suradnji sa svojim ekspertnim timom pripremio nakon *kick-off* sastanka, a prije audita u Agenciji. Ovaj inicijalni plan bio je temelj za izradu Programa rada i razvoja Agencije za 2016. godinu i konačne verzije Akcijskog plana za 2016. godinu.

Područja poboljšanja potpomognuta Akcijskim planom: Agencija ima nedostatak administrativnih kapaciteta sukladno sistematizaciji. Posebno je naglašen nedostatak zaposlenika vezano za nadzor i izdavanje odobrenja za signalno-sigurnosni i prometno-upravljački podsustav. Pored toga potrebno je postojeće i nove zaposlenike osposobiti za upravljanje/procjenu rizika te izvođenje audita SMS-a. U Akcijskom planu za 2016. godinu definirani su ciljevi kojima Agencija jača organizacijsku sposobnost utemeljenu na razvoju sustava upravljanja kvalitetom (QMS) te omogućava dosljednu primjenu upravljanja rizicima.

Postignuti rezultati: Tijekom 2016. godine u Agenciji su, s obzirom na raspoloživa financijska sredstva, zaposlenici uvedeni u audite SMS-a i uvođenje QMS-a kako je predviđeno Akcijskim planom te su nastavljene aktivnosti na ustrojstvu efikasnije organizacije sukladno načelima norme HRN EN ISO 9001:2015 (planiraj-provedi-kontroliraj-unaprijedi).

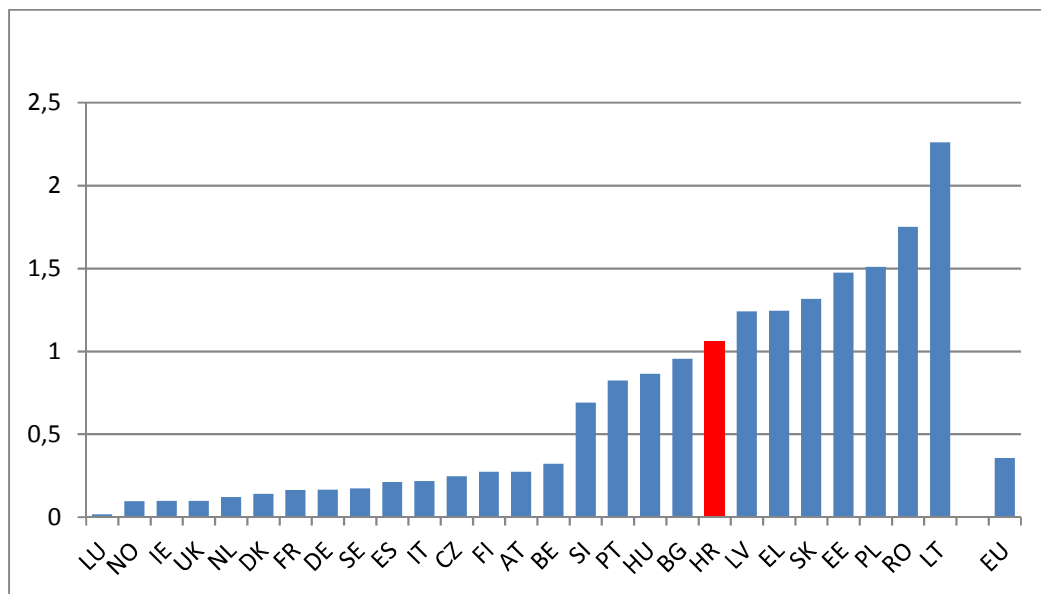
Provedena poboljšanja sukladno Auditima željezničkog sustava Republike Hrvatske proveden od strane ERA-e vezano za *Priority Countries Programme*

Agencija je tijekom 2016. godine provodila poboljšanja na osnovi ERA-inog izvješća s audita provedenog u 2015. godini - Popratno izvješće uz savjet Europske agencije za željeznice za Europsku komisiju u pogledu sigurnosti željeznica u Republici Hrvatskoj (engl. *Accompanying Report to the Advice of the European Railway Agency for European Commission regarding Advice concerning railway safety in the Republic of Croatia (ERA/ADV/2014-5)*).

Dana 4. ožujka 2014. godine Europska komisija (EK) je zatražila od ERA-e da izradi gore spomenuti dokument kojim će dati odgovarajuće savjete jednom broju zemalja članica uključujući i Republiku Hrvatsku, a koje su razvrstane prema programu sigurnosti za prioritetne zemlje (engl. *Priority Countries Programme*).

Zemlje koje su ušle u prioritetni program, a među njima je i Republika Hrvatska, odnosno njezin željeznički sustav, odabrane su temeljem procjene nacionalnih referentnih vrijednosti (NRV) tj. prema pokazateljima rizika sukladno izračunu u skladu sa zajedničkom sigurnosnom metodom

(CSM) te podacima koje su dostavile zemlje članice kroz zajedničke sigurnosne pokazatelje (CSI) za razdoblje 2007.-2012. godine (prema slici 3).

Slika 3 - Razvrstavanje zemalja članica prema programu sigurnosti za prioritetne zemlje; Priority Countries – NRV 6 za razdoblje 2007.-2012. godine (izvor: ERA-CSI data sheet-Croatia; Priority countries programme; Priority Member States – Croatia)

Agencija je u tom pogledu posebno unaprijedila procese koji se odnose na njezin rad propisan Zakonom, svoje organizacijske procese (unapređenja organizacijske sposobnosti kroz izgradnju QMS-a prema normi HRN EN ISO 9001:2015), a svakako je za naglasiti i razvoj intenzivne suradnje sa željezničkim prijevoznicima i upraviteljem infrastrukture u sklopu koje je pokrenut niz poboljšanja kao što su: kultura sigurnosti, upravljanje povezanim rizicima (sukladno Uredbi (EU) 402/2013) te sigurnosna unapređenja i dosljedna izgradnja SMS sustava sukladno EU filozofiji i prijedlozima za poboljšanja iz prije spomenutog izvješća ERA audita vezano za *Prioritetne zemlje*.

Pored navedenog, Agencija je sukladno preporukama iz izvješća započela s izgradnjom i provedbom cjelovite **Strategije sigurnosti željezničkog sustava, a čiji su elementi promovirani i objavljeni na stranicama Agencije (www.asz.hr) u Akcijskom planu za 2016. godinu.**

15. PRIPREMNE AKTIVNOSTI U SKLOPU UVOĐENJA 4RWP I PROMJENE ZAKONODAVNOG OKVIRA

Sukladno Programskom planu⁶, kojeg je 2016. godine izradila ERA, navodi se u poglavlju 3. ("Programme Definition") da je Komisija 31. siječnja 2013. godine donijela zakonodavne prijedloge za 4. željeznički paket u cilju **uklanjanja barijera za uspostavu Jedinstvenog europskog željezničkog sustava (engl. *Single European Railway Area*)**. Paket sadrži tri grupe mjera:

- Obnavljanje pravila o upravljačkoj strukturi u vezi s upravljanjem infrastrukturom i prijevozom – "upravljački stup" (engl. *the "governance pillar"*);
- Osiguranje daljnjeg otvaranja tržišta za putnički prijevoz željeznicom – "stup za otvaranje tržišta" (engl. *the "market opening pillar"*);
- Rezanje administrativnih troškova za željezničke prijevoznike i olakšavanje novim prijevoznicima da uđu na tržište uklanjajući pri tome preostale tržišne prepreke te jačajući harmonizaciju interoperabilnosti i sigurnosti kako bi se osigurao viši nivo harmonizacije EU željezničke mreže kroz novu ulogu ERA-e – "tehnički stup" (engl. *the "technical pillar"*).

Sukladno "tehničkom stupu" ERA će dobiti nove odgovornosti, a između ostalog posebno je važno naglasiti sljedeće:

- **Izdavanje odobrenja za puštanje vozila** (tipova vozila) u uporabu (VA);
- **Izdavanje sigurnosnih potvrda za željezničke prijevoznike (SSC)**;
- **Kontrola ERTMS-a** vezano ugradnju na pruzi i izdavanje odgovarajućih odobrenja (engl. *ERTMS track side approval*).

Vezano za izdavanje gore spomenutih odobrenja i sigurnosnih potvrda **ERA će usko surađivati s nacionalnim tijelima ovlaštenim za sigurnost, pa tako i s Agencijom u pogledu:**

- Ocjenjivanja i pregleda dostavljene dokumentacije od strane podnositelja zahtjeva;
- Ocjenjivanja sustava upravljanja sigurnošću u pogledu izdavanja sigurnosnih potvrda za željezničke prijevoznike.

Svi zahtjevi podnostiti će se kroz jedinstvenu pristupnu IT točku – OSS za čije razvijanje i održavanje je odgovorna ERA.

Na ovaj način **nacionalna tijela za sigurnost dobivaju nove poslove** vezane za suradnju s ERA-om oko izdavanja jedinstvenih sigurnosnih potvrda i odobrenja u sklopu rada tima stručnjaka (PoE), a koji će biti na raspolaganju ERA-i sukladno ugovorima o suradnji koje će NSA-i potpisivati s ERA-om (CA).

Važno je za istaknuti da je vezano za uspostavu 4RWP-a i novih zadataka ERA-e i NSA-a **došlo do niza promjena u europskom zakonodavstvu tijekom 2016. godine**, a osobito su bitne promjene vezane za donošenje novih (izmjenjenih) direktiva o sigurnosti i interoperabilnosti te uredbe o Agenciji Europske unije za željeznice:

- Direktiva (EU) 2016/798 EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA od 11. svibnja 2016. o sigurnosti željeznica (preinaka);
- Direktiva (EU) 2016/797 EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA od 11. svibnja 2016. o interoperabilnosti željezničkog sustava u Europskoj uniji (preinaka);

⁶ Programme Plan – Preparation and implementation of the 4th Railway Package at ERA (Document ID: ERA-PRG-005-PPL); ERA, 19/2/2016

- Uredba (EU) 2016/796 EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA od 11. svibnja 2016. o Agenciji Europske unije za željeznice i stavljanje van snage Uredbe (EZ) br. 881/2004

Sve gore navedene, izmjenjene zakonske akte EU potrebno je prenjeti (transponirati) u nacionalno zakonodavstvo te time uskladiti postojeći Zakon s istima. **Rok za prenošenje gore navedenih direktiva u nacionalno zakonodavstvo, prema članku 57., je do 16. lipnja 2019. godine.** U istom članku se u stavku 2. navodi da zemlje članice mogu produljiti razdoblje iz stavka 1. spomenutog članka za godinu dana. U tu svrhu, do 16. prosinca 2018. godine države članice koje ne stave na snagu zakone i druge propise u roku za prenošenje iz spomenutog stavka 1. obavješćuju ERA-u i EC-u o tome i iznose razloge za takvo produljenje.

Pored navedenog naročito je važno da se provedu usklađenja sa gore spomenutom Uredbom (EU) 2016/796, a posebno naglašavamo obvezu koja je utvrđena kroz članak 76. prema kojem ERA i nacionalna tijela nadležna za sigurnost sklapaju sporazume o suradnji u vezi provedbe jedinstvene potvrde o sigurnosti, odobrenja za stavljanje vozila na tržište i odobrenja za stavljanje tipova vozila na tržište.

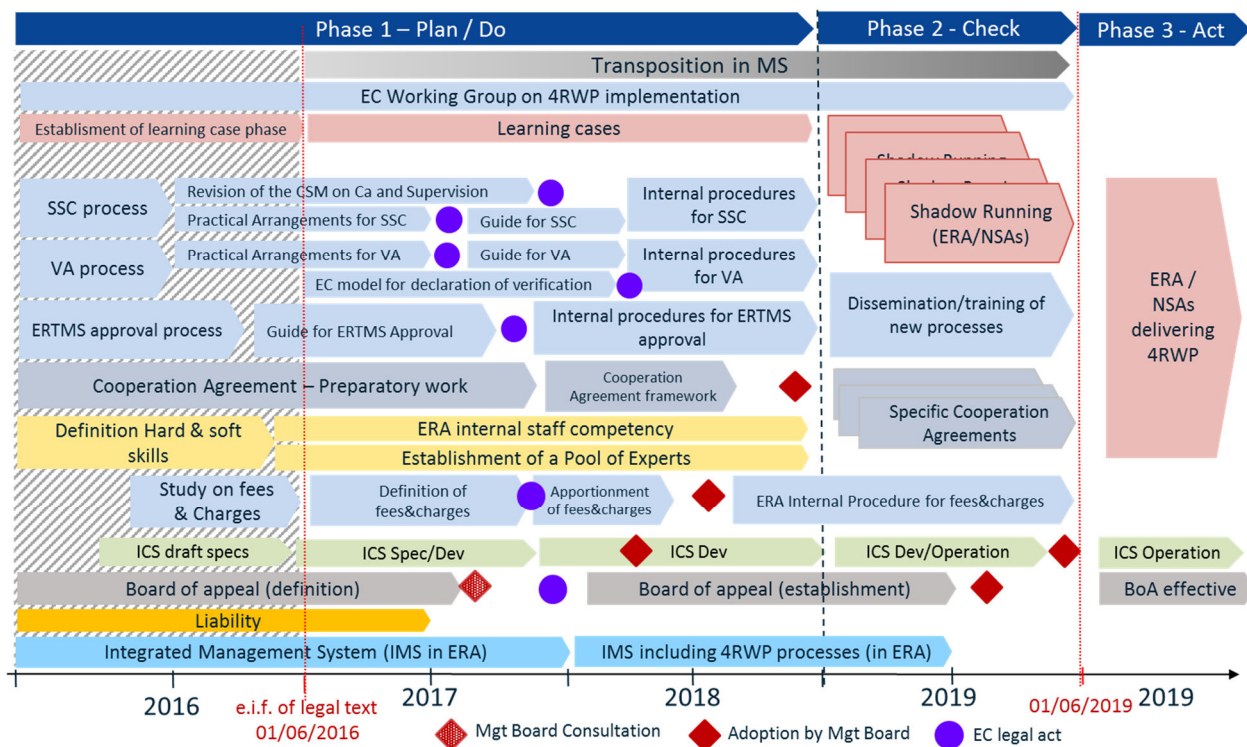
Tijekom 2016. godine Agencija je započela sa sustavnim pripremama na uvođenju 4RWP-a sukladno programu i planu kojeg je iste godine objavila ERA ("*Programme Plan – Preparation and implementation of the 4th Railway Package at ERA*"). Agencija je u tom pogledu bila posebno angažirana u nizu radnih grupa, radionica te sastanaka mreže NSA koje je ERA organizirala tijekom 2016. godine, a ističemo neke važnije:

- Plenarane sjednice mreže nacionalnih tijela za sigurnost;
- Radne grupe i radionice vezano za jedinstveni sustav sigurnosnih potvrda;
- Radne grupe i radionice vezano za sustav odobravanja vozila;
- Radne grupe i radionice vezano za procjenu rizika za opasne tvari;
- Radne skupine i radionice vezano za ECM;
- Radne grupe vezano za Europski registar vozila;
- Radna grupa za ugovore o suradnji.

Pored navedenog sudjelovanja na sastancima, radnim grupama i radionicama ERA-e, ravnatelj Agencije i njezini zaposlenici, koji su bili uključeni u rad spomenutih radnih grupa, jedan dio radnog vremena iskoristili su na proučavanju literature i nove EU regulative u cilju priprema za usklađenje s novim procesima i zadacima koje pred Agenciju nameće novi sustav 4RWP.

Plan uvođenja 4RWP (prema programu i planu ERA-prema Slici 4.; u nastavku: Program) predviđa tri faze:

- 1. faza – od osnutka ERA radne skupine (u 2016. godini) pa sve do svibnja 2018. godine ERA predviđa da će Program biti u svojoj razvojnoj fazi. U ovoj fazi, sve komponente Programa moraju biti pripremljene za probni rad (engl: *shadow running*), kako bi se ostvarile sve nove zadaće iz Programa;
- 2. faza – traje od 1. lipnja 2018. godine sve do kraja svibnja 2019. godine, čime bi se trebalo omogućiti da se novi procesi isprobaju i fino podese kroz probni rad zajedno s nacionalnim tijelima nadležnim za sigurnost. U ovoj fazi se predviđa potpisivanje ugovora o suradnji između ERA-e i NSA-a (CA). Takođe u ovoj fazi se predviđa formiranje Odbora za žalbe (BoA).
- 3. faza – ERA započinje s radom prema novim zadaćama kao i NSA-i. Ova, zadnja faze započinje 1. lipnja 2019. godine.

Slika 4- Plan uvođenja 4. RWP (izvor: Programme Plan – Preparation and implementation of the 4th Railway Package at ERA)

16. STRATEGIJA SIGURNOSTI ŽELJEZNIČKOG SUSTAVA U REPUBLICI HRVATSKOJ

Ravnatelj Agencije je tijekom 2016. godine sa svojim suradnicima razradio ključne prioritete Nacionalne strategije sigurnosti željezničkog sustava u Republici Hrvatskoj, koji su usvojeni u okviru Godišnjeg programa rada i razvoja Agencije za 2017. godinu na 48. sjednici Upravnog vijeća održanoj 21. prosinca 2016. godine.

Nacionalna strategija sigurnosti željezničkog sustava (u daljnjem tekstu: Strategija) temelji se na ovdje predstavljenim prioritetima sigurnosti, koji su utvrđeni prema procjeni rizika željezničkog sustava, a sukladno ulaznim podacima ERA-e audita u 2015. godini (*Cross-audit/Priority Countries audits*), podacima audita sustava upravljanja sigurnošću (kod upravitelja infrastrukture i željezničkih prijevoznika), inspekcijskih nadzora i pregleda, nadzora ECM-a, komunikacije s tijelima nadležnim za sigurnost u Republici Hrvatskoj (Ministarstvo/AIN), te sukladno podacima i komunikaciji s ostalim sudionicima željezničkog sektora (industrija, sindikati i sl.).

Nacionalni prioriteti sigurnosti željezničkog sustava osnova su za formiranje odgovarajućeg strateškog modela sigurnosti, odnosno postavljanje općih načela za formuliranje strateških ciljeva sigurnosti i mjera za njihovu provedbu u sustavima upravljanja sigurnošću željezničkog sektora (prije svega fokus je na ECM-u, željezničkim prijevoznicima te upravitelju infrastrukture kao najvažnijem području sigurnosti), a što sve u konačnici mora imati za cilj podizanje općeg nivoa sigurnosti i jačanje konkurentnosti željezničkog sustava u cjelini u odnosu na ostale prometne sustave.

U nastavku je navedeno deset ključnih prioriteta, koje će Agencija uzeti u obzir kod daljnje razrade Strategije.

1-Pristup temeljen na upravljanju rizicima

Željeznički sustav je potrebno razvijati i temeljiti na principu upravljanja rizicima. U narednom razdoblju Agencija će i dalje usmjeravati vlastite procese (posebno kroz inspekcijski nadzor), a sukladno tome i procese upravitelja infrastrukture, željezničkih prijevoznika, te ECM-a (kroz redovite nadzore i održavanja sustava upravljanja sigurnošću - SMS) prema ovome pristupu.

Elementi programa Strategije zahtijevaju posebnu brigu i napore kod provedbe i održavanja SMS-a, u sklopu promicanja kulture sigurnosti, osposobljavanja za upravljanje/procjenu rizika te praktičnu provedbu *Uredbe komisije (EU) o zajedničkoj sigurnosnoj metodi za vrednovanje i procjenu rizika* (u daljnjem tekstu: Uredba 402/2013).

2-SMS u sektoru

Sudionici željezničkog sustava (prije svega: upravitelj infrastrukture, željeznički prijevoznici i subjekti nadležni za održavanje) moraju jasnije shvatiti potrebe poboljšanja svojih SMS-a na temeljima principa upravljanja rizicima, kulture sigurnosti, razvoja sustava upravljanja na principima QMS-a (Planiraj-Provedi-Provjeri-Poboljšaj; u daljnjem tekstu: 4P), primjene tehničkih specifikacija interoperabilnosti te podržavanja uvođenja jedinstvenog sustava Europskih željeznica kroz pripremu za uvođenje 4. željezničkog paketa.

Elementi programa Strategije pri tom zahtijevaju posebnu pažnju i napor pri provedbi i održavanju SMS-a te nužnost audita od strane Agencije. Auditi SMS-a od strane Agencije trebaju dobiti u narednom periodu novu kvalitetu kroz dodatno osposobljavanje vodećih auditora (lead assessor) te razvoj i unapređenje procesa audita (standardizacija procesa). Uvažavajući sve zahtjeve i obveze utvrđene zakonskom regulativom i izravno primjenjivim propisima Europske unije, Agencija će se zalagati za razvoj SMS-a utemeljen na sustavu upravljanja kvalitetom (prema HRN EN ISO 9001:2015) te povezivanju sustava (integracija sustava).

U sklopu SMS-a posebno je važno spomenuti i nadzor koji, temeljem Zakona, provode inspektori Agencije. U narednom periodu očekujemo daljnja unapređenja u inspekcijskom nadzoru i poboljšane metode inspekcijskog nadzora utemeljene na procjenama rizika za što je potrebno provesti potrebna osposobljavanja sukladno raspoloživim financijskim resursima.

3-Kultura sigurnosti

Snažni sustavi upravljanja sigurnošću kod upravitelja infrastrukture i željezničkih prijevoznika uvelike ovise o pozitivnoj organizacijskoj kulturi sigurnosti, čime se podupire pristup utemeljen na upravljanju rizicima. Pri tome treba naglasiti da se razvoj sigurnosne kulture zasniva prije svega na jasnoj sigurnosnoj strategiji, opredjeljenosti uprava za razvoj i unapređenje sigurnosti te jasnoj komunikaciji i pridobivanju za suradnju svih onih koji sudjeluju u sustavu sigurnosti.

Elementi programa Strategije zahtijevaju posebnu brigu i napor pri promicanju kulture sigurnosti u sklopu jasne promidžbe specifičnih aspekata kulture sigurnosti kao što su: opredjeljenost uprava, uključenost svih uposlenih, osposobljenost za primjenu sigurnosnih ciljeva na svim operativnim razinama te razvoj svijesti i motivacije za upravljanje sigurnošću (uključujući i "kampanje za sigurnost" kroz medije i uključivanje javnosti).

4-Stara vozila

Većina vozila u upotrebi su starija preko 30 godina i pri kraju su životnog vijeka. Elementi programa strategije zahtijevaju posebnu pažnju i adekvatan nadzor rizika (snažne procjene rizika od strane IM/RU). Održavanje starih vozila traži i potrebna poboljšanja i odgovarajuće modernizacije – rekonstrukcije koje moraju biti kvalitetno planirane, o čemu Agencija mora imati pravovremena saznanja kako bi se na vrijeme utvrdili i proveli svi potrebni postupci autorizacije takvih vozila. Posebno je u sklopu toga potrebno analizirati i provesti postupke neovisnih sigurnosnih integracija ukoliko se radi o vozilima koja kroz obnovu dobivaju nove dijelove i sklopove.

U sklopu ovog elementa posebno je potrebno voditi računa o postupcima održavanja koje provodi ECM, a posebno kroz sustavne nadzore od strane Agencije kao i dosljedne primjene regulative kod certificiranja novih i održavanja postojećih ECM-a. U narednom razdoblju očekujemo novu kvalitetu vođenja vanjskih audita od strane Agencije s obzirom na povećanu osposobljenost auditora (lead assessor).

5-Infrastruktura

Značajan dio infrastrukture zahtijeva hitnu pozornost u pogledu tekućeg održavanja i zamjene zastarjele opreme. Elementi programa Strategije zahtijevaju posebnu i gotovo hitnu pozornost glede tekućeg održavanja i zamjene zastarjele opreme, pogotovo za relativno velik broj nezaštićenih pružnih prijelaza u razini.

Posebnu pozornost kod ovog elementa strategije treba biti na programu procjene rizika postojećih ŽCP-a te dosljednoj primjeni sigurnosnih zahtjeva za njihovo puštanje u uporabu sukladno Zakonu i pratećoj sigurnosnoj regulativi. Upravitelj infrastrukture mora kroz svoj SMS utvrditi sve sigurnosne aspekte prometno-upravljačkog i signalno-sigurnosnog podsustava i njegovih sastavnih dijelova, a posebno utvrditi jasnu strategiju održavanja postojećih i uvođenja novih ŽCP-ova.

U sklopu ovog prioriteta Agencija će biti fokusiran na neovisne sigurnosne analize sklopova i dijelova koji se ugrađuju u ŽCP-e, a posebno vezano za **sigurnosne integracije** kod ŽCP-a koji su rekonstruirani na temeljima starih sklopova/dijelova uz integraciju novih sastavnih dijelova/sklopova.

Agencija mora u daljnjem razdoblju (uz potporu Ministarstva) nužno ojačati svoje kadrovske resurse u pogledu uključivanja stručnog i iskusnog inženjerskog visokoobrazovanog kadra, kako

za potrebe izdavanja ovlaštenja za puštanje u uporabu spomenutih dijelova podsustava tako i u sklopu nadzora i inspekcijskih pregleda prometno-upravljačkih i signalno-sigurnosnih podsustava.

6-Strojovođe

Obzirom na ograničene ljudske potencijale Agencije, dostizanje roka u listopadu 2018. godine je rizično ako najveći podnositelji zahtjeva započnu proces blizu zakazanog roka (uvođenje Direktive 2007/59/EC). Elementi programa Strategije zahtijevaju posebnu pažnju pri usklađivanju procesa izdavanja dozvola strojovođama i osiguravanja dodatnog osoblja u Agenciji u slučaju potrebe. Operativni sektor mora razviti strategiju za praćenje kompetencija strojovođa i usklađivanje s procesom izdavanja dozvola unutar Agencije. Agencija mora biti uključena sa svojim predstavnicima u sustav ispitivanja strojovođa u školama i dosljedno pratiti ovaj sustav kako bi se ostvarile potrebne kompetencije.

7-Subjekt nadležan za održavanje (ECM)

Prosječna starost lokomotiva i teretnih vagona je preko 30 godina, što ne bi trebalo predstavljati sigurnosni problem dokle god su održavani na način da su svi povezani rizici pod kontrolom i nadzorom. Elementi programa Strategije zahtijevaju posebnu pažnju oko nadzora radionica da osiguraju razinu održavanja u skladu sa sustavom upravljanja kvalitetom (principi upravljanja prema 4P) te uvođenje sigurnosnih metoda prema Uredbi 402/2013.

U narednom periodu se očekuje daljnje unapređenje procesa nadzora od strane Agencije kroz bolju osposobljenost auditora za pregled procesa prije dobivanja potvrda za ECM te nakon dobivanja u sklopu održavanja sustava (održavanje certifikata). Agencija će voditi računa o potrebama osposobljavanja svojih auditora (tečajevi za lead auditore HRN EN ISO 9001:2015) te unapređenju procesa (propisivanje i standardizacija postupaka).

8-Zajednički sigurnosni pokazatelji (CSI)

Agencija je, sukladno Zakonu, obvezna svake godine u sklopu Godišnjeg izvješća dostaviti Vladi, između ostalog, i podatke o zajedničkim sigurnosnim pokazateljima temeljem izvješća o sigurnosti upravitelja infrastrukture i željezničkih prijevoznika.

Elementi programa Strategije sigurnosti zahtijevaju posebnu pažnju glede svakog od iskazanih pokazatelja u pogledu određivanja korektivnog djelovanja i unapređivanja SMS-a kod upravitelja infrastrukture (IM) i željezničkih prijevoznika (RU). U sklopu toga posebno je potrebno u sklopu nadzora SMS-a djelovati na razvoj i unapređenje nacionalnih pokazatelja.

Sigurnosni pokazatelji važan su element sigurnosnih mjerenja i iskazivanja stanja sigurnosti te ostvarenja sigurnosnih ciljeva unutar SMS-a

Agencija se treba posebno oslanjati na predkazivače nesreća kod donošenja odluka utemeljenih na procjenama rizika, a naročito vezano za nadzor ECM-a.

9-Ljudski potencijali

Agencija bilježi poteškoće vezane uz nedostatak zaposlenika sa specifičnim znanjem u području upravljanja rizicima i auditima za SMS (CSM-AB/ Uredba EU 402/2013). Elementi programa Strategije zahtijevaju određenu brigu za osiguravanje obrazovanog i obučenog osoblja (Financijski plan/osiguranje odgovarajućih sredstava).

Poseban nedostatak kadra vezan je za pripremne aktivnosti za uvođenje 4. željezničkog paketa gdje će Agencija biti zadužena da nominira svoje stručnjake u Tim eksperata (PoE) za izdavanje jedinstvenih potvrda o sigurnosti za željezničke prijevoznike i odobrenja za puštanje vozila u uporabu. Postavlja se pitanje koliko će Agencija biti sposobna da ispuni tražene uvjete s obzirom mali broj kadrova (trenutno zaposleno manje od 50% traženog kadra prema sistematizaciji) i nove zadatke koje dobiva od ERA-a u narednom razdoblju (početak lipanj 2019. godine).

Agencija će u narednom periodu i dalje iskazivati potrebe za privlačenje i zapošljavanje potrebnih kadrovskih resursa te njihovo odgovarajuće osposobljavanje (posebo za *lead auditore* za potrebe nadzora i održavanja SMS-a kod IM-a i RU-a te za upravljanje rizicima). Posebno se u ovom trenutku osjeća nedostatak inženjerskog kadra za područje nadzora prometno-upravljачkog i signalno-sigurnosnog podsustava i puštanje u uporabu istih, a ove potrebe su doista hitne zbog problematike i sigurnosti ŽCP-a.

10-Uvođenje 4. željezničkog paketa i izmjene u EU zakonodavstvu

Tijekom 2016. godine donesene su dvije bitno izmijenjene direktive (EU) – Direktiva o sigurnosti željeznica 2016/798 i Direktiva o interoperabilnosti željezničkog sustava u Europskoj uniji 2016/797 te Uredba (EU) 2016/796 o Agenciji Europske unije za željeznice, koje su sve vezane na skore promjene u sklopu uspostave jedinstvenog sustava EU željeznica kroz novi 4. željeznički paket i njezin "tehnički stup".

Navedene izmjene u EU zakonodavstvu traže posljedično i velike promjene u nacionalnom zakonodavstvu. U tom smislu postoji čitav niz izmjena koje će se morati provesti kroz postojeći Zakon o sigurnosti i interoperabilnosti željezničkog sustava, kako bi se ostvarile sve pretpostavke za provedbu 4RWP.

Pred Agencijom se također nameće čitav niz izazova u sklopu priprema na uvođenju 4. željezničkog paketa kako sa strane ispunjenja kadrovskih zahtjeva, uspostave odgovarajućeg sustava upravljanja kompetencijama, usuglašavanja i potpisivanja ugovora u suradnji s ERA-om, uključivanje stručnjaka Agencije u sklopu novih zadataka ERA-a (PoE) te prilagodbe vlastitog sustava i procedura sukladno novim zadacima.

Elementi Strategije pri tome traže posebnu brigu na uspostavi novih programskih elemenata Agencije na uvođenju 4RWP uz potporu Ministarstva te provedbu opsežnih aktivnosti unutar željezničkog sektora koji se mora do 2019. godine prilagoditi novom, jedinstvenom EU sustavu željeznica.

17. ZAKLJUČAK

Agencija je u izvještajnom razdoblju ostvarila sve svoje zadaće koje su pred nju postavljene sukladno ovlastima propisanim Zakonom. Sredstva za rad Agencije osigurana u Državnom proračunu Republike Hrvatske za 2016. godinu korištena su planski, namjenski i bila su dovoljna za njezin nesmetani rad.

Vezano za ograničenja u radu Agencije potrebno je i dalje istaknuti da je nedovoljan broj zaposlenika u Agenciji (za neke djelatnosti Agencija uopće nema potreban stručni kadar) u pojedinim slučajevima uzrokovao probleme kod izdavanja rješenja (odobrenja) za puštanje u uporabu strukturnih podsustava, a posebno u sklopu inspekcijskih poslova vezanih za nadzor i pregled prometno-upravljačkog i signalno-sigurnosnog podsustava na pruzi. Ipak, zahvaljujući multidisciplinarnom pristupu i preraspodjelom posla (kako je i obrazloženo u poglavljima 3. i 10. ovog izvješća) zaposlenici Agencije zajedno s ravnateljem uspjeli su riješiti navedene probleme i izdati odgovarajuća rješenja. **Nedostatak kadrova posebno bi se mogao odraziti na ispunjenje ciljeva u sklopu priprema i provedbe novih i povećanih zadataka koji se nameću pred Agenciju u sklopu 4. željezničkog paketa i sudjelovanja u ekspertnim timovima ERA-a u sklopu jedinstvenog sustava certificiranja (kako je objašnjeno u poglavlju 15. ovog izvješća).**

Ciljevi utvrđeni Strateškim planom za razdoblje 2016. – 2018. godine i Akcijskim planom Agencije za 2016. godinu, u potpunosti su realizirani. Treba na ovom mjestu napomenuti da je Agencija u 2016. godini ispunila ciljeve u pogledu izdanih rješenja, obavljenih inspekcijskih nadzora i pregleda sustava upravljanja sigurnošću (audita) iz područja djelovanja Agencije. Na prvome mjestu je broj obavljenih audita, inspekcijskih nadzora i pregleda sustava upravljanja sigurnošću kod željezničkih prijevoznika i upravitelja infrastrukture (318), zatim broj izdanih dozvola za strojovođe (295), slijede rješenja za davanje odobrenja za puštanje u uporabu vozila (77), te ostala rješenja i aktivnosti (65) od ukupnog broja u 2016. godini (755 - prema poglavlju 10.2 ovog izvješća). Na taj način Strateški plan je premašen (ciljana vrijednost za 2016. godinu je bila 615 u stavci 1.4.2. *Sigurnost kopnenog prometa*).

Pored povećanog obima poslova koje su imali zaposlenici Agencije u 2016. godini na rješavanju upravnih predmeta, provođenju inspekcijskih pregleda, nadzora i audita sustava upravljanja sigurnošću, Agencija je imala i značajno povećani obim suradnje s ERA-om i nacionalnim tijelima ovlaštenim za sigurnost u pogledu priprema za provedbu 4. željezničkog paketa (kako je već objašnjeno u poglavlju 15. ovog izvješća).

Tijekom 2016. godine Agencija je nastavila intenzivan rad na poboljšanjima sukladno preporukama dobivenim od ERA audita u 2015. godine – audit u Agenciji (engl. *Cross Audit*) i audit željezničkog sustava Republike Hrvatske (engl. *Priority Countries*⁷). **U 2016. godini su po tom pitanju napravljena značajna poboljšanja, koja je ravnatelj Agencije predstavio i obrazložio u sklopu prezentacije na 41. plenarnoj sjednici mreža nacionalnih tijela za sigurnost** (engl. *41st plenary meeting of the Network of National Safety Authorities*), održanoj u prostorijama ERA-e u Valenciennesu 18. i 19. svibnja 2016. godine (prezentacija pod nazivom: *“Feed-back from NSA Cross-audit Croatia“*).

Agencija će u narednom razdoblju nastaviti pratiti, promicati i provoditi razvoj regulatornog okvira sigurnosti, poticati razvoj i unapređenja sustava upravljanja sigurnošću kod upravitelja infrastrukture i željezničkih prijevoznika te promovirati kulturu sigurnosti željezničkog sustava. Posebno ističemo da će naredni period (sve do 2019. godine) biti posebno izazovan za Agenciju i

⁷ Agencija je u 2016. provodila poboljšanja sukladno izvješću kojeg je ERA-a uputila Europskoj Komisiji: “Accompanying Report to the Advice of the European Railway Agency for European Commission regarding Advice concerning railway safety in Croatia”- Accompanying Report to Advice ERA/ADV/2014-s

za željeznički sustav Republike Hrvatske u cijelini u pogledu priprema i primjene 4. željezničkog paketa i uvođenja jedinstvenog sustava EU željeznica kroz nove zadatke koje dobiva ERA i nacionalna tijela ovlaštena za sigurnost u sklopu jedinstvenog sustava izdavanja potvrda za željezničke prijevoznike i davanje odobrenja za vozila unutar EU. U tom pogledu važno je istaknuti dosljednu primjenu nove obvezujuće Uredbe (EU) 2016/796 te prenošenje novih odrednica izmjenjenih direktiva o sigurnosti i interoperabilnosti željezničkog sustava (2016/798 i 2016/797) u nacionalno zakonodavstvo (kako je objašnjeno u poglavlju 15. ovog izvješća). U tom pogledu Agencija je spremna da sa svojim znanjem i kompetencijama pomogne Ministarstvu u izradi nove, nacionalne regulative kako bi se ostvarili rokovi propisani u spomenutoj EU regulativi.

Na kraju je još potrebno reći da će Agencija u narednom periodu nastaviti dosljedan rad na razvoju sigurnosnog sustava željeznica, pridonositi razvoju sigurnosnih ciljeva i implementaciji nove Strategije sigurnosti željezničkog sustava za koju je već utvrdila temelje u 2016. godini i za koju se zalaže da u suradnji sa željezničkim sektorom i Ministarstvom bude dosljedno implementirana u željeznički sustav u narednom periodu.